

(*)Facultade de Dereito

(*)Información xeral

(*)

1. DATOS DO CENTRO

Facultade de Dereito, Edificio Xurídico Empresarial
Campus Universitario As Lagoas s/n
32004 - Ourense
Ourense
España

sdefdo@uvigo.es

+34 988 368 700 - +34 988 368 900

+34 988 368 923

Web <http://dereito.uvigo.es>

2. EQUIPO DE GOBERNO

- Decano: Prof. Dr. D. Roberto O. Bustillo Bolado
- Vicedecana de Organización Académica: Prof.ª Dra. Dna. Susana Álvarez González
- Vicedecano de Planificación e Calidade: Prof. Dr. D. Virxilio Rodríguez Vázquez
- Secretaria: Prof.ª Dr.ª Dna. María Dores Fernández Fustes

3. COORDINADORA DE GRAO

- Prof.ª Dra. Dna. Susana Álvarez González

4. COORDINADORA DE RELACIÓNS INTERNACIONAIS

- Prof.ª Dra. Dna. Belén Sánchez Ramos

(*)Grao en Dereito

Subjects

Year 4th

Code	Name	Quadmester	Total Cr.
003G080V01701		1st	6
003G080V01702		1st	6
003G080V01703		1st	6
003G080V01901		1st	6
003G080V01902		1st	6

O03G080V01903	1st	6
O03G080V01904	1st	6
O03G080V01905	2nd	6
O03G080V01906	2nd	6
O03G080V01907	2nd	6
O03G080V01908	2nd	6
O03G080V01909	2nd	6
O03G080V01910	2nd	6
O03G080V01911	2nd	6
O03G080V01981	2nd	6
O03G080V01991	2nd	6

IDENTIFYING DATA**Dereito comunitario**

Subject	Dereito comunitario			
Code	003G080V01701			
Study programme	Grao en Dereito			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	4	1c
Teaching language	Castelán			
Department	Dereito público			
Coordinator	González-Ares Fernández, José Agustín Sánchez Ramos, María Belén			
Lecturers	González-Ares Fernández, José Agustín Mosquera Casero, Jose Sánchez Ramos, María Belén			
E-mail	ares@uvigo.es bsanchez@uvigo.es			
Web				
General description	O estudo desta materia permitirá ao estudante coñecer mellor a súa condición de cidadán europeo e, sobre todo, ampliará a súa comprensión da dimensión xurídica da Unión Europea. Isto último permitiralle constatar a importancia que pode alcanzar o dereito nos procesos de integración.			

Competencias de titulación

Code	
A2	Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais
A3	Comprender o carácter unitario do ordenamento xurídico
A4	Coñecer os principios e valores constitucionais
A6	Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual
A7	Coñecer as estruturas sociopolíticas do ámbito nacional e internacional
A8	Ser quen de argumentar xuridicamente
A12	Ser quen de manexar fontes xurídicas
A15	Ser quen de manexar a oratoria xurídica
A16	Ser quen de dominar as novas tecnoloxías aplicadas ao dereito
A17	Ser quen de elaborar normas
B1	Capacidade de síntese e análise
B2	Capacidade de aprender
B3	Capacidade de xestión da información
B5	Capacidade para organizar e planificar
B6	Resolver problemas de forma eficaz
B7	Aplicar pensamento crítico, lóxico e creativo
B8	Traballar de forma autónoma con iniciativa
B9	Traballar de forma cooperativa
B11	Comportarse de forma ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional
B12	Comunicarse de xeito efectivo nun entorno de traballo (habilidades nas relacións interpersoais)
B13	Traballar desde unha perspectiva comparada, manexando información comparada

Competencias de materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results
(*)	A6 A7 A8 A12
(*)	A2 A3 A4
(*)	A15 A16 A17
(*)	B1 B2 B3 B5 B8

(*)

B3
B5
B6
B7
B9
B11
B12
B13**Contidos**

Contidos	
Topic	
Tema 1. Orixe e evolución histórica da Unión Europea	1. Antecedentes históricos da UE 2. O proceso de profundización da UE 3. O proceso de ampliación da UE
Tema 2. Natureza xurídica e caracteres da UE	1. Configuración xurídica: a UE como Organización Internacional 2. Valores, obxectivos e principios 3. O sistema de competencias
Tema 3. A Unión Europea e a teoría do poder constituínte	1. A integración europea no marco das formas de Estado 2. O "Dereito orixinario" da UE e o concepto de Constitución
Tema 4. Fundamento e alcance constitucional da pertencencia á UE	1. Bases constitucionais da pertencencia á Unión Europea 2. A pertencencia á UE e as súas consecuencias sobre o sistema constitucional de fontes do Dereito 3. A pertencencia á Unión Europea e as súas consecuencias sobre a organización territorial do Estado español
Tema 5. Sistema institucional da UE (I)	1. Consideracións xerais: principios e medios 2. O Consello Europeo 3. O Consello
Tema 6. Sistema institucional da UE (II)	1. O Parlamento Europeo 2. A Comisión 3. Outras institucións e órganos
Tema 7. Ordenamento xurídico da UE (I)	1. O Dereito orixinario 2. O Dereito derivado 3. O proceso de formación do Dereito derivado
Tema 8. Ordenamento xurídico da UE (II)	1. As relacións entre o Dereito da UE e os Dereitos internos dos Estados membros 2. Os principios de efecto directo, primacía e responsabilidade do Estado 3. Desenvolvemento e execución do Dereito da UE
Tema 9. Sistema xudicial da UE	1. O Tribunal de Xustiza da UE: organización e funcionamento 2. Sistema de recursos ante o TJUE 3. A cuestión prejudicial: cooperación entre o TJUE e o xuíz nacional
Tema 10. Dereitos humanos e cidadanía europea	1. O proceso de incorporación dos Dereitos no Dereito da UE 2. A Carta de Dereitos Fundamentais da Unión Europea 3. A cidadanía europea
Tema 11. As liberdades fundamentais do mercado interior	1. O proceso de integración económica 2. A libre circulación de mercancías e capitais 3. A libre circulación de persoas e servizos
Tema 12. As políticas da UE	1. As políticas comúns da Unión 2. As políticas compartidas da Unión 3. As políticas nas que a Unión dispón de competencias de cooperación, apoio, complemento ou axuda
Tema 13. Acción Exterior da UE: Política exterior e de seguridade común	1. A personalidade internacional da UE 2. As competencias internacionais da UE 3. A Política exterior e de seguridade común
Tema 14. Espazo de liberdade, seguridade e xustiza: tutela xudicial e procesal na Unión Europea	1. Proceso de constitución do Espazo de liberdade, seguridade e xustiza 2. Control de fronteiras, asilo e inmigración 3. Cooperación xudicial civil e penal 4. Cooperación policial en materia penal

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Traballos de aula	35	27	62
Sesión maxistral	35	40	75
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	3	0	3
Resolución de problemas e/ou exercicios	0	10	10

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Traballos de aula	Os traballos do aula centraranse na realización de diversas actividades onde o principal protagonista é o alumno. As actividades consisten basicamente, na resolución de casos prácticos así como a exposición de traballos no aula
Sesión maxistral	Nas sesións maxistrais presentarase e explicarase ao alumno os aspectos principais da disciplina

Atención personalizada	
Methodologies	Description
Sesión maxistral	Consideramos que segue sendo esencial a tutoría individualizada
Traballos de aula	Consideramos que segue sendo esencial a tutoría individualizada

Avaliación		
	Description	Qualification
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Os coñecementos adquiridos na sesión maxistral serán avaliados mediante unha proba escrita na que se exporán cuestións de desenvolvemento. Estas probas realizaranse nas seguintes datas: -1ª oportunidade: 8 de xaneiro ás 10:00h, aulas 2.4 e 2.5 -2ª oportunidade: 23 de xuño, ás 10:00h nas aulas 1.4 e 1.5	80
Resolución de problemas e/ou exercicios	O traballo da aula valorarase en atención a dous criterios: por unha banda, os casos prácticos e traballos que sexan obxecto de exposición na aula, así como, por parte, mediante os traballos ou casos prácticos que deberán ser entregados ao profesor	20

Other comments on the Evaluation

A impartición e avaliación desta materia é responsabilidade de dúas áreas de coñecemento a área de Dereito Constitucional e a área de Dereito Internacional Público.

-A área de Dereito **Internacional impartirá as leccións 1-2; 5-8 e 13**. Estas leccións impartiranse na primeira metade do primeiro cuadrimestre.

-A área **de Dereito Constitucional impartirá o resto do temario**, é dicir, **leccións 3-4; 9-12 e 14**. Estas leccións impartiranse na segunda metade do primeiro cuadrimestre

En canto á **avaliación final**, cada unha das áreas de coñecemento que participan na materia ten un peso proporcional á súa carga docente: Dereito Internacional 50% e Dereito Constitucional 50%. Cada área, á hora de determinar a súa nota, farao seguindo os criterios establecidos na metodoloxía, é dicir, 80% exame final e 20% traballos de aula.

En relación á proba ou exame final escrito, esta proba constará de dous partes, unha por cada Área de coñecemento. Cada parte farase en follas independentes, para que cada profesor poida corrixir o seu parte.

Para superar a materia é necesario obter un mínimo do 50% en cada parte.

Os alumnos que non se sometan á avaliación continua, a proba a realizar constará de dous partes: a realización dunha proba escrita con cuestións de desenvolvemento así como a resolución dun caso práctico, exame que, en todo caso, representará o 100% da cualificación

As probas de avaliación final realizaranse nas seguintes datas:

-1ª oportunidade: 8 de xaneiro ás 10:00h, aulas 2.4 e 2.5

-2ª oportunidade: 23 de xuño, ás 10:00h, aulas 1.4 e 1.5

Bibliografía. Fontes de información
Abellán Honrubia, V; Vilá Costa, B y Olesti Rayo, A, Lecciones de Derecho comunitario europeo , Ariel,
Alcaide Fernández, J; Casado Raigón, R, Curso de Derecho de la Unión Europea , Tecnos,
Díez de Velasco, M (Coordinado por JM Sobrino), Las Organizaciones Internacionales , Tecnos,

Mangas Martín, A y Liñán Nogueras, D.J, **Instituciones y Derecho de la Unión Europea**, Tecnos,
Sánchez, Víctor, M (dir), **Derecho de la Unión Europea**, Huygens,
Sobrino Heredia, J.M, **Recopilación de Textos Internacionales y de la Unión Europea**, Netbiblo,
Sánchez Ramos, B (dir), **La Unión Europea como actor global. Algunas cuestiones analizadas desde el Tratado de Lisboa**, Tirant lo blanch,

---

Recomendaciones

Subjects that it is recommended to have taken before

Dereito: Dereito constitucional I/O03G080V01101

Dereito: Dereito constitucional II/O03G080V01201

Dereito internacional público/O03G080V01303

IDENTIFYING DATA**Procesos especiais e métodos alternativos de solución de conflitos**

Subject	Procesos especiais e métodos alternativos de solución de conflitos			
Code	003G080V01702			
Study programme	Grao en Dereito			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	4	1c
Teaching language	Castelán			
Department	Dereito público			
Coordinator	Martínez García, Mirian			
Lecturers	Coello Pulido, Ángela Iglesias Canle, Ines Celia Martínez García, Mirian			
E-mail	miry@uvigo.es			
Web				
General description	A asignatura organizase en tres bloques: procesos civis especiais, procesos penais especiais e métodos alternativos de solución de conflitos. Os dous primeiros complementan a parte xeral das materias previamente estudadas. E o último analiza a metodoloxía alternativa para a solución dos conflitos			

Competencias de titulación

Code	
A1	Coñecer as principais institucións xurídicas
A2	Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais
A7	Coñecer as estruturas sociopolíticas do ámbito nacional e internacional
A8	Ser quen de argumentar xuridicamente
A11	Ser quen de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar
A12	Ser quen de manexar fontes xurídicas
A13	Ser quen de interpretar e analizar criticamente o ordenamento xurídico
A14	Ser quen de comprender e de redactar documentos xurídicos
A15	Ser quen de manexar a oratoria xurídica
A16	Ser quen de dominar as novas tecnoloxías aplicadas ao dereito
A18	Ser quen de negociar e mediar
B1	Capacidade de síntese e análise
B2	Capacidade de aprender
B3	Capacidade de xestión da información
B4	Capacidade de adaptarse a novas situacións
B5	Capacidade para organizar e planificar
B7	Aplicar pensamento crítico, lóxico e creativo
B8	Traballar de forma autónoma con iniciativa
B9	Traballar de forma cooperativa
B10	Preocupación pola calidade
B11	Comportarse de forma ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional
B12	Comunicarse de xeito efectivo nun entorno de traballo (habilidades nas relacións interpersoais)
B13	Traballar desde unha perspectiva comparada, manexando información comparada

Competencias de materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results	
Coñecer función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais	A2	B1
Ser quen de argumentar xuridicamente	A8	B2
ser quen de interpretar e analizar criticamente o ordenamento xuridico	A13	B3
ser quen de comprender e de redactar documentos xuridicos	A14	B4
Ser quen de dominar as novas tecnoloxías aplicadas o dereito	A16	
ter capacidade para organizar e planificar		B5
Ser capaz de aplicar pensamento critico, loxico e creativo		B7
Ser quen de trabajar de forma autonoma con iniciativa		B8
(*)		B9
(*)		B10

(*)		B11
(*)		B12
(*)		B13
(*)		A1
(*)		A2
(*)		A7
(*)		A8
(*)		A14
(*)		A11
(*)		A12
(*)		A13
(*)	Ser capaz de comprender y de redactar documentos de carácter procesal.	A14
(*)		A15
(*)		A18

Contidos

Topic

INTRODUCCIÓN

Lección 1. LOS PROCESOS ESPECIAIS

1. Planteamiento. 2. Procesos ordinarios, especiais e sumarios. 3. Ordenación dos procesos especiais.

I. PROCESOS NON DISPOSITIVOS

Lección 2. OS PROCESOS SOBRE CAPACIDADE, FILIACIÓN, MATRIMONIO E MENORES. ESPECIALIDADES COMUNS

1. A indisponibilidade do obxecto do proceso. 2. A postulación, a intervención de terceiros e a intervención do Ministerio Fiscal. 3. Especialidades na tramitación.

Lección 3. OS PROCESOS SOBRE CAPACIDADE DAS PERSOAS

1. Concepto e determinación da competencia xudicial. 2. Incapacitación y prodigalidad: 2.1. As partes: lexitimación e postulación; a intervención do Ministerio Fiscal. 2.2. Obxecto do proceso. 2.3. Procedemento: demanda e contestación; rebeldía procesal; comparecencia e vista; sentenza e recursos. 2.4. Medidas cautelares. 3. Reintegración da capacidade e modificación no alcance da incapacitación. 4. O control xudicial do internamento non voluntario por trastorno psíquico: autorización previa; o internamento dos menores.

Lección 4. OS PROCESOS SOBRE FILIACIÓN E MENORES

1. Procesos de filiación: 1.1 Cuestións previas. 1.2. A lexitimación activa e pasiva nos procesos de reclamación ou impugnación. 1.3. O iter procedimental: proceso e sentenza. 1.4. Medidas cautelares. 2. El proceso de menores: 2.1. Cuestións previas. 2.2. Guarda. 2.3 Alimentos

Lección 5. OS PROCESOS MATRIMONIAIS

1. Consideracións xerais. 1.1 A xurisdicción española; a competencia. Los procesos matrimoniales: 1.2. As Partes. 1.3. Os efectos de la nulidad, separación e divorcio e a sua modificación. 2. O proceso contradictorio. 2.1 Ambito de aplicación. 2.2 Procedemento. 3. O proceso consensual. 3.1 Ambito de aplicación. 3.2 Procedemento. 4. Medidas provisionais: medidas previas urxentes e medidas provisionais.

II. OS PROCESOS DECLARATIVOS ESPECIAIS PARA LA TUTELA DO DEREITO DE CRÉDITOS

Lección 6. O XUIZO EXECUTIVO

1. Créditos tutelables a través do chamado xuízo executivo. 2. O xuízo executivo: 2.1. A competencia. 2.2. A demanda executiva y o auto despachando execución. 2.3. Posicións do demandado 2.4. Resolución e efectos. 3. Os xuízos executivos en materia de provisión de fondos y honorarios dos procuradores y advogados.

Lección 7. O XUIZO CAMBIARIO

1. Competencia. 2. Demanda e requerimento de pago. 3. O embargo preventivo de bens. 5. Posicións do demandado frente o requerimento de pago: 7. Sentenza.

Lección 8. O PROCESO MONITORIO

1. Créditos tutelables no proceso monitorio. 2 Competencia. 3. O procedemento. 4. A oposición.

III. PROCESOS SUMARIOS

Lección 9. O PROCESO DE DESAHUCIO

1. Obxecto y natureza do proceso de desahucio. 2. Competencia. 3. Procedemento. 4. A execución da senteza de desahucio.

PARTE SEGUNDA
 PROCESOS PENALES ESPECIALES

Lección 10. ENJUICIAMIENTO RÁPIDO DE DELITOS E FALTAS
 1. El enjuiciamiento rápido de delitos. 1.1 Ambito de aplicacion 1.2 Actuacions previas. 1.3 A conformidade no enjuiciamiento rapido. 1.4 Xuizo e sentenza e a sua impugnación. 2. O enjuiciamiento inmediato de las faltas. 2.1 Ambito de aplicacion. 2.2 Actuacions previas. 2.3 Actuacions ante o Xuzgado de Garda.

Lección 11. O PROCESO ANTE O TRIBUNAL DO XURADO
 1. Ámbito de aplicación y competencia. 2. Procedimiento: fase de instruccion; fase intermedia; o xuizo ante o Tribunal do Xurado. 3. Sentencia y recursos.

Lección 12. O PROCESO DE MENORES
 1. Competencia. 2. Partes. 3. Procedemento. Sentencia y recursos.

PARTE TERCERA
 MÉTODOS ALTERNATIVOS DE SOLUCIÓN DE CONFLICTOS

Lección 13. MÉTODOS ALTERNATIVOS DE SOLUCIÓN DE CONFLICTOS
 1. El conflicto y sus medios de solución. 2. Introducción a la Alternative Dispute Resolution.

Lección 14. MEDIACIÓN
 1. Consideraciones generales sobre la mediación. 2. Principios. 3. El mediador. 4. Procedimiento. 5. Modalidades.

Lección 15. EL ARBITRAJE
 1. Concepto y fundamento. 3. Presupuestos del procedimiento arbitral. 4. Procedimiento. 5. Ejecución de los laudos.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Sesión maxistral	24	45	69
Estudo de casos/análises de situacións	22	33.5	55.5
Estudos/actividades previos	0	16	16
Titoría en grupo	2.5	0	2.5
Probas de resposta curta	2	0	2
Estudo de casos/análise de situacións	2	0	2
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	3	0	3

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo.
Estudo de casos/análises de situacións	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipótese, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución. Asistirase a actuacións xudiciais (sempre que sexa compatible coa docencia)
Estudos/actividades previos	Busca, lectura e traballo de documentación, propostas de resolución de problemas e/ou exercicios que se realizarán na aula de forma autónoma por parte do alumnado.
Titoría en grupo	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe

Atención personalizada

Methodologies	Description
Sesión maxistral	Atenderanse e resolverán dúbidas dos estudantes respecto dos contidos, actividades ou exercicios que se propuxesen para adquirir as competencias perseguidas. A tutoría virtual, a través do e mail da coordinadora, estará aberta ao alumnado durante todo o cuadrimestre
Estudo de casos/análises de situacións	Atenderanse e resolverán dúbidas dos estudantes respecto dos contidos, actividades ou exercicios que se propuxesen para adquirir as competencias perseguidas. A tutoría virtual, a través do e mail da coordinadora, estará aberta ao alumnado durante todo o cuadrimestre

Avaliación

Description	Qualification
-------------	---------------

Probas de resposta curta	Fixanse con carácter provisional os días 18 de novembro e 16 de decembro, para a realización de dúas probas tipo test ou de resposta curta, atinentes a parte de materia xa explicada (a data definitiva quedará fixada en función da docencia). A nota media de ambas as dúas probas constituirá o 25% da nota final. Estas probas non liberan materia de face ao exame final	25
Estudo de casos/análise de situacións	O 13 de xaneiro (data provisional), realízase unha proba práctica que consiste na resolución dun caso. A nota desta proba constitúe o 25% da calificación final.	25
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Constituirá na realización dun exame escrito, que comprende toda a materia. As datas de celebración serán: no primeiro cuadrimestre, o 13 de xaneiro as dez horas nas aulas 1.4 e 1.5. No que refire a convocatoria de xunio/xulio, o examen terá lugar o 20 de xunio as dez horas na aula 1.4. E no que refire a convocatoria de fin de carreira o examen terá lugar o día 21 de outubro as 16 horas	50

Other comments on the Evaluation

1. Primeira oportunidade (maio/xuño):

O estudante debe elixir entre un sistema de avaliación continua ou a realización dun exame final.

a) Avaliación continua:

- O estudante que se someta ao sistema de avaliación continua realizará durante o cuadrimestre as dúas probas teóricas tipo test o de resposta curta, cuxa nota media constituirá o 25% da cualificación final, e unha proba práctica que constituirá tamén o 25% da cualificación final.
- A avaliación completárase co exame final que será escrito e realízase nas datas máis arriba sinaladas. Este exame representa o 50% da nota final, pero ten que ser superado cun 5 sobre 10 para que se suma a nota obtida na avaliación continua. Iste examen final terá lugar o día 13 de xaneiro as dez horas nas aulas 1.4 e 1.5.

b) Exame final:

- O estudante que non se someta ao sistema de avaliación continua realizará un exame final que representa o 100% da cualificación da materia. O exame constará de dúas partes:
  1. Unha proba práctica escrita consistente no estudo dun caso. Esta proba práctica representará o 20% da cualificación final.
  2. Unha proba teórica escrita sobre toda a materia, que representará o 80% da cualificación final.
- Para poder superar a materia a través do exame final, o estudante terá que superar as dúas partes do exame. É dicir, na proba práctica, terá que obter polo menos un 1 sobre 2; e, na proba teórica un 4 sobre 8.
- O examen final terá lugar o día 13 de xaneiro as dez horas nas aulas 1.4 e 1.5.

2. Segunda oportunidade (xullo):

- Consistirá para todos os alumnos nun exame final único que representa o 100% da cualificación da materia. O exame constará de dúas partes:
  1. Unha proba práctica escrita consistente no estudo dun caso. Esta proba práctica representará o 20% da cualificación final.
  2. Unha proba teórica escrita sobre toda a materia, que representará o 80% da cualificación final.
- Para poder superar a materia a través do exame final, o estudante terá que superar as dúas partes do exame. É dicir, na proba práctica, terá que obter polo menos un 1 sobre 2; e, na proba teórica un 4 sobre 8.
- O examen da segunda oportunidade terá lugar o día 20 de xunio as dez horas na aula 1.4.

3.- Examen de fin de grao:

O examen desenvolverase consonte o previsto para o examen da segunda oportunidade (exame final único na forma prevista no numeral 2) o día 21 de outubro as 16 horas, no lugar que determine oportunamente a Secretaria do Decanato

---

Bibliografía. Fontes de información

BIBLIOGRAFÍA

- **CORTÉS DOMÍNGUEZ, MORENO CATENA, Derecho Procesal Civil. Parte Especial, Valencia, 2012.**
- **DE LA OLIVA SANTOS, DÍEZ-PICAZO, VEGAS TORRES, Ejecución y procesos especiales, 2004.**
- **CORTÉS DOMÍNGUEZ, MORENO CATENA, Derecho Procesal Penal, Valencia, 2012.**
- **GONZÁLEZ PILLADO (coord.), *Mediación con menores infractores en España y los países de su entorno*, Valencia, 2012.**
- **GONZÁLEZ PILLADO (coord.), *Resolución de conflictos en materia de consumo: proceso y arbitraje*, Madrid, 2009.**
- **SOLETO MUÑOZ (dir.), *Mediación y resolución de conflictos: técnicas y ámbitos*, Madrid, 2011.**
- **BARONA VILAR, Arbitraje y justicia en el siglo XXI, Madrid, 2007.**

En canto a repertorios legais e xurisprudenciais recoméndase o uso de:

- Tirant On Line <http://www.tirantonline.com>
- Westlaw <http://www.westlaw.es>

Ambos os dous recursos son de acceso libre para estudantes da Universidade de Vigo dende ordenadores da propia Universidade.

Recomendacións**Subjects that continue the syllabus**

Dereito penal e procesual de menores/O03G080V01908

Subjects that it is recommended to have taken before

Dereito procesual penal/O03G080V01604

Sistema xudicial español e proceso civil/O03G080V01504

Other comments

E recomendable ser capaz de manexar bases de datos xurídicas e aplicacións informáticas do office.

IDENTIFYING DATA**Xurisdición contenciosa-administrativa e proceso laboral**

Subject	Xurisdición contenciosa-administrativa e proceso laboral		
Code	O03G080V01703		
Study programme	Grao en Dereito		
Descriptors ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
6	Mandatory	4	1c
Teaching language			
Department	Dereito público Dereito público especial		
Coordinator	Fernández Prol, Francisca García Gago, José Javier		
Lecturers	Fernández Prieto, Marta Fernández Prol, Francisca García Gago, José Javier		
E-mail	jjaviergarciag@yahoo.es franfernandez@uvigo.es		
Web			
General description	A materia "Xurisdicción contencioso-administrativa e proceso laboral" estrutúrase en dous bloques adicados, respectivamente, á análise das ordes xurisdiccionais contencioso-administrativa e social. A tal efecto, examínanse as competencias e estrutura das citadas ordes, así como as actuacións a desenvolver perante as mesmas no marco dos procesos propios de cada unha.		

Competencias de titulación

Code	
A1	Coñecer as principais institucións xurídicas
A2	Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais
A8	Ser quen de argumentar xuridicamente
A9	Ser quen de utilizar os principios e valores constitucionais como ferramenta de traballo da interpretación do dereito e desenvolver dialéctica xurídica
A11	Ser quen de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar
A12	Ser quen de manexar fontes xurídicas
A13	Ser quen de interpretar e analizar criticamente o ordenamento xurídico
A14	Ser quen de comprender e de redactar documentos xurídicos
A15	Ser quen de manexar a oratoria xurídica
B1	Capacidade de síntese e análise
B6	Resolver problemas de forma eficaz
B8	Traballar de forma autónoma con iniciativa
B9	Traballar de forma cooperativa
B11	Comportarse de forma ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional

Competencias de materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results	
(*)(*)	A1	B1
	A2	B6
	A8	B8
	A9	B9
	A11	B11
	A12	
	A13	
	A14	
	A15	

Contidos

Topic	
BLOQUE I. JURISDICCION CONTENCIOSO-ADMINISTRATIVA	(*)1.1.- El control jurisdiccional de la Administración 1.2.- Evolución histórica 1.3.- Extensión y límites de la jurisdicción contencioso-administrativa 1.4.- Órganos judiciales y competencia
TEMA 1. INTRODUCCIÓN: O CONTROL DE LEGALIDADE DA ACTIVIDADE ADMINISTRATIVA.	
TEMA 2. ASPECTOS PROCESAIS DO CONTENCIOSO-ADMINISTRATIVO.	1. Xurisdicción.- 2. Competencia.- 3 As partes (capacidade procesal e lexitimación).- 4. O obxecto.- 5. Tutela cautelar.

TEMA 3. PROCEDIMENTOS CONTENCIOSO-ADMINISTRATIVOS.	(*)3.1. Procedimiento ordinario 3.1.1.- Interposición 3.1.2.- Reclamación del expediente y emplazamiento de los interesados 3.1.3.- Alegaciones previas, demanda y contestación 3.1.4.- Prueba, vista y conclusiones 3.1.5.- Sentencia 3.1.6.- Otros modos de finalización del procedimiento 3.2.- Procedimiento abreviado 3.3.- Procedimientos especiales 3.3.1.- Procedimiento especial en materia de derechos fundamentales 3.3.2.- Cuestión de ilegalidad 3.3.3.- Suspensión previa de actos o acuerdos
TEMA 4. RECURSOS CONTRA PROVIDENCIAS, AUTOS E SENTENCIAS	(*)4.1.- Recursos ordinarios y extraordinarios: concepto y características 4.2.- Recurso de apelación 4.3.- Recurso de casación 4.4.- Recurso de casación para la unificación de doctrina 4.5.- Recurso de casación en interés de ley 4.6.- Recursos contra Autos, providencias y diligencias de ordenación
TEMA 5. SOLUCIÓN EXTRAJUDICIAL DE CONFLICTOS EN DEREITO ADMINISTRATIVO. BLOQUE II. O PROCESO LABORAL	
TEMA 1. A ORDE XURISDICCIONAL SOCIAL	1. Concepto e fontes reguladoras.- 2. Competencias da orde xurisdiccional social.- 2.1. Materias incluídas.- 2.2. Delimitación competencial fronte a outras ordes da Xurisdicción.- 3. O exercicio das accións laborais e a Lei Concursal: competencias atribuídas ao xuíz do concurso no eido laboral.- 4. Planta e regras de competencia funcional e territorial.- 4.1. Os xulgados do social.- 4.2. As salas do Social dos Tribunais Superiores de Xustiza.- 4.3. A Sala do Social da Audiencia nacional.- 4.4. A Sala do Social do Tribunal Supremo.- 5. O Tribunal Constitucional: cuestión de inconstitucionalidade e recurso de amparo.- 6. Referencia á competencia xudicial internacional da orde social.
TEMA 2. O DESENVOLVEMENTO DA ACTIVIDADE XURISDICCIONAL	1. Principios informadores do proceso laboral.- 2. As partes do proceso.- 2.1. Capacidade para ser parte.- 2.2. Capacidade procesal.- 2.3. Lexitimación.- 2.4. Postulación.- 3. Pluralidade de partes: litisconsorcio e intervención procesal. Referencia á intervención do Fondo de Garantía Salarial.- 4. Os actos procesais.- 4.1. Das actuacións procesais.- 4.2. Presentación de escritos.- 4.3. Resolucións e dilixencias de ordenación.- 4.4. Actos de comunicación.- 5. Clases de procesos.
TEMA 3. O PROCESO LABORAL ORDINARIO	1. Prescripción e caducidade das accións.- 2. Fase preprocesal.- 2.1. Conciliación ou mediación previa. Laudos arbitrais- 2.2. Reclamación administrativa previa (remisión).- 3. Inicio, desenvolvemento e conclusión do proceso.- 3.1. Actos preparatorios.- 3.2. Demanda.- 3.3. Fase de admisión e medidas precautorias.- 3.4. Citación das partes e conciliación xudicial.- 4.5. Xuízo e práctica de probas. Dilixencias finais- 4.6. Conclusións e sentenza.- 5. Referencia a supostos de acumulación: de accións, de procesos.- 6. O proceso monitorio.
TEMA 4. MODALIDADES PROCESAIS I	1. Procesos de despido disciplinario e de impugnación de sancións.- 2. Procesos derivados da extinción do contrato de traballo por causa obxectivas, por despido colectivo e outras causas de extinción.- 3. Procesos especiais por vacacións, materia electoral, mobilidade xeográfica, modificacións substanciais de condicións de traballo e dereitos de conciliación da vida persoal, familiar e laboral recoñecidos legal ou convencionalmente.
TEMA 5. MODALIDADES PROCESAIS II	1. Procesos especiais en materia de Seguridade Social.- 2. Do procedemento de oficio e do de impugnación de actos administrativos en materia laboral e de Seguridade Social non prestacionais.- 3. Do proceso de conflitos colectivos.- 4. Da impugnación de convenios colectivos.- 5. Das impugnacións relativas aos estatutos dos sindicatos e das asociacións empresariais ou a súa modificación.- 6. Da tutela dos dereitos fundamentais e liberdades públicas.

TEMA 6. MEDIOS DE IMPUGNACIÓN E EXECUCIÓN DE SENTENCIAS

1. Medios de impugnación.- 1.1. Recursos contra providencias, autos, dilixencias de ordenación e decretos: recurso de reposición e recurso de queixa.- 1.2. O recurso de suplicación.- 1.3. O recurso de casación.- 1.4. O Recurso de casación para a unificación de doutrina.- 1.4. Remedios e recursos contra sentencias firmes: audiencia ao demandado rebelde, nulidade de actuación, error xudicial, revisión de sentencias e recurso de amparo (remisión).- 2. Execución de sentencias.- 2.1. Execución provisional e execución definitiva.- 2.2. Execucións dinerarias.- 2.3.- Execucións con especialidades: execución das sentencias firmes de despido; execución de sentencias firmes fronte a entes públicos; execución provisional de sentencias condenatorias en materia de Seguridade Social; execución provisional de sentencias condenatorias recaídas noutros procesos.

Planificación			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Estudo de casos/análises de situacións	15	20	35
Titoría en grupo	2	6	8
Sesión maxistral	35	30	65
Probos de tipo test	1	20	21
Probos de resposta curta	1	20	21

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Estudo de casos/análises de situacións	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.
Titoría en grupo	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada	
Methodologies	Description
Titoría en grupo	No marco das titorías en grupo resolveranse, de xeito individual e personalizado, as dúbidas xurdidas no marco das sesións maxistras ou con ocasión das clases prácticas.

Avaliación		
	Description	Qualification
Estudo de casos/análises de situacións	Proba na que se presenta unha situación ou problemática xa dada ou que pode darse, partindo dos diferentes factores involucrados, a análise dos antecedentes, condicións, da situación, etc.	30
Probos de tipo test	Probos para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta. Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades.	35
Probos de resposta curta	Probos para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas directas sobre un aspecto concreto. Os alumnos deben responder de maneira directa e breve en base aos coñecementos que teñen sobre a materia.	35

Other comments on the Evaluation

Datos de exames:

Primeira convocatoria: 17 de xaneiro de 2014, 16:00, aulas 1.4 e 1.5

Segunda convocatoria: 7 de xullo de 2014, 10:00, aula 1.4

Fin de carreira: 18 de outubro, 16:00

1. SISTEMA DE AVALIACIÓN CONTINUA:

A avaliación da materia ou nota final será, no marco do devandito sistema de avaliación, o resultado da suma das calificacións acadadas nas seguintes probas obrigatorias:

A. Avaliación da participación activa (30% da nota final)

Bloque I (15%): Terase en conta a "asistencia activa" (asistencia + participación). Valorarase especialmente o esforzo e o interese das/os estudantes sen que, en ningún caso, se recoñeza valor ningún á mera asistencia.

Para poder ter acceso á avaliación continua, é requisito previo imprescindible entregar ao profesor, ao principio do curso, a "ficha" persoal con datos actualizados e foto recente.

As/os estudantes que o desexen poderán voluntariamente realizar pequenos traballos ou lecturas de bibliografía especializada tutelados ou guiados polo profesor.

En todo caso, as/os estudantes poden voluntariamente renunciar á avaliación continua e confiar o 100% da súa cualificación neste Bloque I ao exame sen máis que facelo constar de forma expresa e asinada no propio exame.

Bloque II (15%): O/a alumno/a que opte polo sistema de avaliación continua, deberá acreditar a **asistencia a un 80% das clases**. De non acreditar esta presencialidade mínima, o/a alumno/a quedará automaticamente excluído do sistema de avaliación continua, debendo, xa que logo, someterse ao sistema de avaliación final. As faltas de asistencia só quedarán excusadas nos casos de accidente ou enfermidade graves debidamente xustificadas.

No marco dos grupos medianos, plantexaranse distintas tarefas -casos prácticos, cuestionarios- que serán entregadas segundo os prazos previstos no cronograma previamente facilitado. Procederase á corrección das devanditas tarefas na aula, con todo, a efectos de calificación, seleccionárase unha tarefa -idéntica para todos- entre tódalas plantexadas.

B. Proba de respostas curtas relativa ao Bloque I da materia (35% da nota final)

Os/as alumnos/as realizarán unha proba de respostas curtas relativa ao Bloque I da materia, e **poderán utilizar como material de apoio textos legais**. Para superar a materia, o/a alumno/a deberá obter, na devandita proba, unha nota mínima de 4 sobre 10. En todo caso, se a nota obtida polo/a alumno/a nesta proba é superior a 4 pero inferior a 5, a calificación final non poderá exceder de 6. A devandita proba realizarase na data oficial de exame da materia (17 de xaneiro de 2014, ás 16:00, aulas 2.4 e 2.5).

C. Proba tipo test relativa ao Bloque II da materia (35% da nota final)

Os/as alumnos/as realizarán unha proba tipo test: preguntas pechadas de elección múltiple (sinalando unha resposta entre un número limitado de posibilidades). A citada proba tipo test incluírá preguntas de carácter teórico (contidos propios das clases maxistras) e de carácter práctico (contidos propios de grupos medianos e, no seu caso, de accións titoriais), relativas ao Bloque II da materia. Para superar a materia, o/a alumno/a deberá obter, na devandita proba, unha nota mínima de 4 sobre 10. En todo caso, se a nota obtida polo/a alumno/a nesta proba é superior a 4 pero inferior a 5, a calificación final non poderá exceder de 6.

A devandita proba realizarase na data fixada no cronograma da materia, en todo caso ao remate da explicación do Bloque II.

Se o/a alumno/a non superase a materia en primeira convocatoria (17 de xaneiro de 2014, 16:00, aulas 2.4 e 2.5), as calificacións acadadas como consecuencia da avaliación da participación activa e das probas de resposta curta ou tipo test conservaranse para a convocatoria do mes de xullo (7 de xullo de 2014, 10:00, aula 1.4), examinándose o alumno, na devandita convocatoria, só daquela parte do programa -Bloque I ou Bloque II- non superada en primeira convocatoria. Porén, o/a alumno/a, se así o manifesta, poderá optar por someterse ao sistema de avaliación final renunciando as calificacións acadadas no marco da avaliación continua.

En todo caso, as calificacións acadadas no marco da avaliación da participación activa, na proba de resposta curta e na proba tipo test non se conservarán para convocatorias de cursos académicos posteriores. O/a alumno/a deberá entón someterse a un novo proceso de avaliación continua, agás opción pola avaliación final.

2. SISTEMA DE AVALIACIÓN FINAL:

A avaliación da materia ou nota final será a acadada nun único exame a realizar na data oficial (primeira convocatoria: 17 de xaneiro de 2014, 16:00, aulas 2.4 e 2.5; segunda convocatoria: 7 de xullo de 2014, 10:00, aula 1.4), nos seguintes termos:

Bloque I:

A mesma proba descrita no apartado 1.B, que representará un 50% da calificación final

Bloque II: Constará das seguintes probas:

A. Proba de respostas de desenvolvemento que representará un 40% da calificación final.

B. Estudio de casos/análise de situacións que representará un 10% da calificación final

3. CONVOCATORIA FIN DE CARREIRA:

Na convocatoria fin de carreira o/a alumno/a será avaliado nun único exame escrito, de carácter teórico e práctico, que representará o 100% da nota final.

Bibliografía. Fontes de información

BLOQUE I - Xurisdición Contencioso-administrativa

BUSTILLO BOLADO, R.: *La aplicación de la Ley de Enjuiciamiento Civil en el Contencioso-administrativo*, Aranzadi, Cizur menor (Navarra), 2005.

BUSTILLO BOLADO, R.: *Convenios y contratos administrativos: transacción, arbitraje y terminación convencional del procedimiento*, 3ª ed., Aranzadi, Cizur Menor (Navarra), 2010.

BUSTILLO BOLADO, R.: "Tutela judicial, Ley de la Jurisdicción Contencioso-administrativa y práctica forense: viejas dificultades y nuevas propuestas", en *Revista de Administración Pública* núm. 184, 2011, pgs. 159 ss.

DE LA SIERRA MORÓN, S.: *Tutela cautelar contencioso-administrativa y Derecho europeo*, Aranzadi, Cizur menor (Navarra), 2004.

FERNÁNDEZ TORRES, J.R.: *La formación histórica de la Jurisdicción Contencioso-administrativa (1845-1868)*, Civitas, Madrid, 1998.

FERNÁNDEZ TORRES, J.R.: *Jurisdicción administrativa revisora y tutela judicial efectiva*, Civitas, madrid, 1998.

GARCÍA DE ENTERRÍA, E./ FERNÁNDEZ RODRÍGUEZ, T.R.: *Curso de Derecho Administrativo. II*, 12ª ed., Civitas, Madrid, 2011.

GARCÍA DE ENTERRÍA, E.: *Las transformaciones de la justicia administrativa: de excepción singular a la plenitud jurisdiccional ¿un cambio de paradigma?*, Civitas, madrid, 2007.

GARCÍA DE ENTERRÍA, E.: *La batalla por las medidas cautelares*, Madrid, Civitas, 1992.

GEIS CARRERA, G.: *La ejecución de las sentencias urbanísticas*, Atelier, Barcelona, 2009.

MARTIN REBOLLO, L.: *Leyes Administrativas*, Ed. Aranzadi (Última edición).

BLOQUE II - Xurisdición Social

Textos normativos:

Legislación laboral y de Seguridad Social, Tecnos, última edición

Legislación Social Básica, Thomson Civitas, última edición

Legislación Laboral y de Seguridad Social, Netbiblio, última edición.

Legislación Laboral y de Seguridad Social, Aranzadi, Pamplona, última edición.

Código de la Seguridad Social, Aranzadi, Pamplona, última edición.

Recomendacións

IDENTIFYING DATA**(*)Argumentación e interpretación xurídica**

Subject	(*)Argumentación e interpretación xurídica			
Code	O03G080V01901			
Study programme	(*)Grao en Dereito			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	4th	1st
Teaching language	Spanish Galician English			
Department				
Coordinator	Bonorino Ramírez, Pablo Raúl			
Lecturers	Bonorino Ramírez, Pablo Raúl			
E-mail	bonorino@uvigo.es			
Web	http://www.pabloonorino.es			
General description	(*)A asignatura ten como obxectivo ofrecer ferramentas teóricas para mellorar as prácticas argumentativas e interpretativas dos alumnos.			

Competencies

Code	
A5	(*)Apreciar a diversidade e a multiculturalidade
A8	(*)Ser quen de argumentar xuridicamente
A9	(*)Ser quen de utilizar os principios e valores constitucionais como ferramenta de traballo da interpretación do dereito e desenvolver dialéctica xurídica
A11	(*)Ser quen de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar
A12	(*)Ser quen de manexar fontes xurídicas
A13	(*)Ser quen de interpretar e analizar criticamente o ordenamento xurídico
A14	(*)Ser quen de comprender e de redactar documentos xurídicos
A15	(*)Ser quen de manexar a oratoria xurídica
B1	(*)Capacidade de síntese e análise
B2	(*)Capacidade de aprender
B3	(*)Capacidade de xestión da información
B4	(*)Capacidade de adaptarse a novas situacións
B5	(*)Capacidade para organizar e planificar
B6	(*)Resolver problemas de forma eficaz
B7	(*)Aplicar pensamento crítico, lóxico e creativo
B8	(*)Traballar de forma autónoma con iniciativa
B9	(*)Traballar de forma cooperativa
B10	(*)Preocupación pola calidade
B11	(*)Comportarse de forma ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional
B12	(*)Comunicarse de xeito efectivo nun entorno de traballo (habilidades nas relacións interpersoais)
B13	(*)Traballar desde unha perspectiva comparada, manexando información comparada

Learning aims

Expected results from this subject	Training and Learning Results	
Know the main tools that offers the logic and the contemporary theories of legal argumentation.	A8 A11	B13
Be able to argue in legal contexts.	A8	
Be able to handle the legal oratory.	A15	
Understand the relation between the theories of legal interpretation and the legal practice.	A13 A14	B1 B7
Be able to use the principles and constitutional values like tools of work of the interpretation of Law and the develop of legal dialectics.	A9	
Appreciate the diversity and the multiculturalism.	A5	
Be able to identify legal problems and tackle his solution by interdisciplinary way.	A11	
Be able to handle legal sources.	A12	
Be able to interpret and analyse critically the legislation.	A13	
Capacity of synthesis and analysis.		B1
Capacity to learn.		B2
Capacity of management of the information.		B3

Capacity to adapt to new situations.	B4
Capacity to organise and schedule.	B5
Resolve problems in an effective way.	B6
Apply critical, logical and creative thought.	B7
Work with autonomy and initiative.	B8
Work in a cooperative way.	B9
Concern by the quality.	B10
Behave of ethical form and show social responsibility like citizen and professional.	B11
Communicate of effective way in a half of work (skills in the interpersonal relations).	B12
Work from a perspective compared, handling compared information.	B13

Contents

Topic

I. DISAGREEMENTS and DEBATES	<ol style="list-style-type: none"> 1. The concept of disagreement <ol style="list-style-type: none"> 1.1 Classification of disagreements 1.2 Analyses of disagreements 2. Disagreements no genuine <ol style="list-style-type: none"> 2.1 Merely verbal Disagreements 2.2 Definition and verbal disagreements 3. Argumentative exchanges <ol style="list-style-type: none"> 3.1. Differences of opinion 3.2 Disagreements and debate 4. The argumentation in debates
II. LEGAL ARGUMENTATIONS	<ol style="list-style-type: none"> 1. Identification and reconstruction of arguments 2. The reconstruction of argumentations 3. A paradigmatic case of legal reasoning: the judicial sentence 4. Judicial sentence and stock issues 5. Reconstruction of judicial argumentations
III. DEDUCTIVE LOGIC	<ol style="list-style-type: none"> 1. Validity and logical form 2. Deductive plain Arguments <ol style="list-style-type: none"> 2.1 The modus ponens 2.2 The modus tollens 2.3 The hypothetical argument 2.4 The disjunctive argument 2.5 The dilemma 3. Deductive complexes Arguments 4. The deductive chains 5. The complex valid forms <ol style="list-style-type: none"> 5.1 The reduction to the absurd 6. Syllogisms
IV. INDUCTIVE LOGIC	<ol style="list-style-type: none"> 1. The field of the probability 2. What is an inductive argument? 3. Some erroneous conceptions on the induction 4. The inductive strength of an argument 5. Induction and probability 6. Inductive Arguments 7. The inductive forms more usual in the legal practice <ol style="list-style-type: none"> 7.1 Inferences by enumeration 7.2 The analogy 7.3 The abduction
V. INFORMAL LOGIC	<ol style="list-style-type: none"> 1. The fallacies in the legal argumentation 2. A dialogic model <ol style="list-style-type: none"> 2.1 Rational Dialogue 2.2 Positive and negative Rules 2.3 The burden of proof in oral debates 3. Informal Fallacies <ol style="list-style-type: none"> 3.1 The appeals to the authority 3.2 The personal attacks 4. Interrogations <ol style="list-style-type: none"> 4.1 Questions, replies and answers 4.2 Types of questions 4.3 Presuppositions, questions and fallacies 4.4 Evaluation of interrogations

VI. THEORIES OF ARGUMENTATION

1. The theories of the contemporary legal argumentation
2. Constitutional principles and legal argumentation
3. Descriptive and normative models
  - 3.1 The theory of Arnio
  - 3.2 The theory of Alexy
  - 3.3 The theory of MacCormick
  - 3.4 The theory of Toulmin
4. The rhetoric
  - 4.1 Topical and rhetorical
  - 4.2 Perelman and the new rhetoric

VII. THEORIES OF INTERPRETATION

1. What is to interpret?
2. Interpretation and meaning
3. The contemporary theories of the legal
  - 3.1 The position of Kelsen
  - 3.2 The position of Ross
  - 3.3 The position of Hart
  - 3.4 The position of Dworkin
4. Interpretation and legal dogmatic
5. Interpretation and application of law
6. Interpretation and argumentation
  - 6.1 interpretative Arguments

Planning

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Laboratory practises	15	22.5	37.5
Presentations / exhibitions	3	14.7	17.7
Master Session	26	46.8	72.8
Other	2	15	17
Practical tests, real task execution and / or simulated.	5	0	5

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies

	Description
Laboratory practises	Approach and realisation of activities of practical character.
Presentations / exhibitions	Preparation, in small groups, of a subject and oral argumentation in mock debates.
Master Session	Oral exhibition complemented with the use of audiovisual means headed to the students, with the purpose to transmit knowledges and facilitate the learning.

Personalized attention

Methodologies	Description
Presentations / exhibitions	Resolution of theoretical and practical doubts.
Laboratory practises	Resolution of theoretical and practical doubts.

Assessment

	Description	Qualification
Presentations / exhibitions	Evaluation of the intensive study of determinate subjects, discussion, participation and preparation of documents and conclusions.	Hasta 10
Other	Objective test that it will consist in the answer of a long question, or the answer of several short questions, or in a multiple choice test.	Hasta 70
Practical tests, real task execution and / or simulated.	Evaluations that include activities, problems or practical exercises. The students will have to resolve the activities posed, applying the theoretical and practical contents of the subject.	Hasta 20

Other comments on the Evaluation

The students that can not participate in the continuous evaluation -or that they have disapproved- have right to a theoretical-practical examination with which can obtain the 100 % of the qualification. That objective test will consist of a written and an oral part.

The official dates of evaluation are the following:

9 JANUARY 2014, 12 hs. (Classroom 1.2) 11 JULY 2014, 16 hs. (Classroom 1.4)

End of Career, 22 October 2013, 18 hs. (Classroom to confirm)

Sources of information

Alchourrón, C. y Bulygin, E., **Análisis lógico y derecho**, CEC,

Bonorino Ramírez, Pablo Raúl, **Argumentación en debates**, SPUV,

Bonorino Ramírez, Pablo Raúl, **Introducción a la lógica jurídica**, Ediciones Suárez,

Bonorino Ramírez, Pablo Raúl, **El imperio de la interpretación**, Dykinson,

Bonorino Ramírez, Pablo Raúl (ed.), **Razonamiento jurídico y administración de justicia**, Bubok,

Alchourrón, C. y Bulygin, E., **Introducción a la metodología de las ciencias jurídicas y sociales**, Astrea,

Atienza, Manuel, **Las razones del derecho**, CEC,

García Amado, Juan Antonio, **El derecho y sus circunstancias. Nuevos ensayos de filosofía jurídica**, Universidad del Externado,

Feteris, Evelin, **Fundamentos de la argumentación jurídica. Revisión de las teorías sobre la justificación de las decisiones judiciales**, Universidad del Externado,

Copi, Irving M., y Cohen, Carl, **Introducción a la lógica**, Limusa,

Lifante Vidal, Isabel, **La interpretación jurídica en la teoría del derecho contemporánea**, CEC,

Marmor, Andrei, **Interpretación y teoría del derecho**, Gedisa,

Aarnio, Aulis, **Lo racional como razonable. Un tratado sobre la justificación jurídica**, CEC,

Hernández Marín, Rafael, **Interpretación, subsunción y aplicación del derecho**, Marcial Pons,

Iturralde Sesma, Victoria, **Aplicación del derecho y justificación de la decisión judicial**, Tirant lo Blanch,

Vernengo, Roberto, **La interpretación literal de la ley**, Abeledo-Perrot,

Gimeno Presa, María Concepción, **Interpretación y derecho. Análisis de la obra de Riccardo Guastini**, Universidad del Externado,

Guastini, Riccardo, **Distinguiendo. Estudios de teoría y metateoría del derecho**, Gedisa,

Alexy, Robert, **Teoría de la argumentación jurídica. La teoría del discurso racional como teoría de la fundamentación jurídica**, CEC,

Rodríguez Boente, Sonia, **La justificación de las decisiones judiciales. El artículo 120.3 de la Constitución Española**, SPUSC,

Perelman, Chaim, **Tratado de la argumentación. La Nueva Retórica**, Gredos,

---

Recommendations

IDENTIFYING DATA**Dereito de defensa da competencia**

Subject	Dereito de defensa da competencia			
Code	O03G080V01902			
Study programme	Grao en Dereito			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	4	1c
Teaching language	Galego			
Department	Dereito privado Dereito público			
Coordinator	Tobio Rivas, Ana María Crespo Pérez, Manuel Antonio			
Lecturers	Crespo Pérez, Manuel Antonio Paula Pombar, Mercedes de Tobio Rivas, Ana María			
E-mail	mcrespo@uvigo.es atobio@uvigo.es			
Web				
General description				

Competencias de titulación

Code	
A1	Coñecer as principais institucións xurídicas
A2	Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais
A7	Coñecer as estruturas sociopolíticas do ámbito nacional e internacional
A12	Ser quen de manexar fontes xurídicas
A13	Ser quen de interpretar e analizar criticamente o ordenamento xurídico
B2	Capacidade de aprender
B7	Aplicar pensamento crítico, lóxico e creativo
B13	Traballar desde unha perspectiva comparada, manexando información comparada

Competencias de materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results
Coñecer as principais institucións xurídicas	A1
Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais	A2
Coñecer as estruturas sociopolíticas do ámbito nacional e internacional	A7
Ser quen de manexar fontes xurídicas	A12
Ser quen de interpretar e analizar criticamente o ordenamento xurídico	A13
Capacidade de aprender	B2
Aplicar pensamento crítico, lóxico e creativo	B7
Traballar desde unha perspectiva comparada, manexando información comparada	B13

Contidos

Topic	
BLOQUE I: DEREITO PRIVADO DA LIBRE COMPETENCIA	I. FUNDAMENTOS DO DEREITO DA LIBRE COMPETENCIA. II. REGULACIÓN DA LIBRE COMPETENCIA: DEREITO ESPAÑOL E COMUNITARIO III. CONDUTAS PROHIBIDAS 1. Condutas colusorias 2. Abuso de posición dominante 3. Falseamento da libre competencia por actos desleais 4. Excepcións ás condutas prohibidas IV. CONDUTAS CONTROLADAS 1. Concentracións económicas 2. Axudas públicas

BLOQUE II: DEREITO PÚBLICO DA COMPETENCIA	<p>I. A DEFENSA DA COMPETENCIA COMO MANIFESTACIÓN DA CHAMADA ORDE PÚBLICA ECONÓMICA.</p> <p>II. A REGULACIÓN DA LIBRE COMPETENCIA: DEREITO COMUNITARIO E ORDENAMIENTO ESPAÑOL.</p> <p>III. A ORGANIZACIÓN ADMINISTRATIVA DA COMPETENCIA.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Aspectos xerais e competenciales. 2. A Comisión Nacional dos Mercados e da Competencia 3. A organización autonómica 4. A resolución dos conflitos que se susciten entre o ámbito de actuación dos órganos estatais e autonómicos de defensa da competencia <p>IV. PROCEDEMENTO NACIONAL</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Disposicións xerais 2. Procedemento sancionador 3. Procedemento de control de concentracións económicas 4. Procedemento de control de axudas ilegais <p>V. REXIME SANCIONADOR</p> <p>VI. REFERENCIA AO PROCEDEMENTO E SANCIÓNNS NO DEREITO COMUNITARIO.</p>
---	--

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Sesión maxistral	26	26	52
Estudo de casos/análises de situacións	26	39	65
Probas de resposta curta	2	31	33

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Sesión maxistral	O profesor procederá á exposición dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e directrices de traballo.
Estudo de casos/análises de situacións	Análise dun feito, ou suceso real ou adaptado, coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipótese, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, e adestrarse en procedementos alternativos de solución.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Estudo de casos/análises de situacións	De modo permanente o profesor tratará de orientar e motivar aos alumnos no proceso de aprendizaxe. O profesor manterá entrevistas cos alumnos para asesoralos nas actividades de aprendizaxe que se propoñan. Así favorecerase o análise de feitos, casos prácticos ou sucesos reais, coa finalidade de coñecelos, interpretalos, resolvelos, completar coñecementos, e incluso adestrarse en procedementos alternativos de solución.

Avaliación

	Description	Qualification
Sesión maxistral	Asistencia y participación activa	5
Estudo de casos/análises de situacións	Plantearánse situacións ou problemáticas xa dadas, ou que poidan darse, partindo dos diferentes factores involucrados, o análisis dos antecedentes, condicións ... Tendráse en conta os plantexamentos, interpretacións e razonamentos que se poñan de manifesto no desenrolo dos casos prácticos.	25
Probas de resposta curta	Todos os alumnos, con independencia do sistema polo que se opte (avaliación continua ou non), deberán realizar unha proba obxectiva sobre os contidos da materia. Incluiránse preguntas directas sobre aspectos concretos. Os alumnos deben responder de maneira directa e breve en base aos coñecementos que teñen sobre a materia.	70

Other comments on the Evaluation

O inicio do curso, os alumnos deberán manifestar a súa intención -ou non- de acollerse ó sistema de avaliación continua. A tal fin, os profesores da materia proporcionaránlles un documento que aqueles deberán cubrir e asinar.

Primeira oportunidade de examen (convocatoria de Xaneiro)

A.- O **alumno que se acolla ó sistema de avaliación continua** deberá asistir regularmente ás clases presenciais e será evaluado conforme os criterios que se han indicado mais arriba (asistencia, estudo/resolución de casos -30% da calificación- e proba final obxectiva -70%-). Estes alumnos nunca serán avaliados mediante un exame final que represente o 100% da calificación da materia.

B.- O **alumno/a que non cubra e asine o documento presentado polos profesores da materia, o inicio do curso, non terán dereito a ser avaliados segundo o sistema de avaliación continua**. Por tanto, estes alumnos deberán someterse a una proba final obxectiva (exame final) que representará o 100% da súa calificación final.

Segunda oportunidade de examen (convocatoria de Xullo)

No exame da convocatoria de Xullo só se realizará unha proba final obxectiva, e a súa valoración dependerá de si o alumno se acolleu ó sistema de avaliación continua (70% da calificación final), ou non (100% da súa calificación).

Así, ós alumnos que se sometan ó sistema de avaliación continua, conservaráselle a nota de dito sistema. Isto é, se o alumno non superase a materia na convocatoria de Xaneiro (primeira oportunidade de exame), non perdería a calificación obtida ó longo do proceso de avaliación, xa que se lle conservaríase dita calificación.

Nembargantes, se o alumno non aprobase a materia nos citados exames do curso académico (Xaneiro ou Xullo), pasando a outro curso académico diferente, tería que, obrigatoriamente, someterse de novamente ó proceso de avaliación continua e realizar a proba final obxectiva. Quere porse de manifesto que as calificacións obtidas no proceso de avaliación continua non se gardan dun curso académico para outro.

Bibliografía. Fontes de información

BELLO MARTÍN-CRESPO, M^a. P. / HERNÁNDEZ RODRÍGUEZ, F. (Coordinadores), **Derecho de la libre competencia comunitario y español**, Thomson-Aranzadi, Cizur Menor,

BENEYTO, J. M^a / MAÍLLO, J. (Directores), **La nueva Ley de Defensa de la Competencia: análisis y comentarios**, Bosch, MASSAGUER, J. / FOLGUERA, J / SALA ARQUER, J.M. / GUTIÉRREZ, A. (Directores), **Comentario a la Ley de Defensa de la Competencia**, Thomson-Civitas,

ODRIOZOLA, M. (Director) / IRISSARY, B. (Coordinadora), **Derecho español de la competencia: comentarios a la Ley 15/2007, Real Decreto 261/2008 y Ley 1/2002**, Bosch,

ORTIZ BLANCO, L. / MAILLO GONZÁLEZ-ORÚS, J. / IBÁÑEZ COLOMO, P. / LAMADRID DE PABLO, A., **Manual de Derecho de la competencia**, Tecnos,

PAREJO ALFONSO, L. / PALOMAR OLMEDA, A. (Directores), **Derecho de la Competencia. Estudios sobre la Ley 15/2007, de 3 de julio, de Defensa de la Competencia**, La Ley,

SORIANO GARCÍA, J. E., **La defensa de la competencia en España**, lustel,

BROSETA PONT, M./MARTINEZ SANZ, F., **Manual de Derecho Mercantil, Tomo I**, Tecnos,

JIMENEZ SANCHEZ, G.J. (Coord), **Derecho Mercantil, Tomo I**, Marcial Pons,

SANCHEZ CALERO, F./SANCHEZ-CALERO GUILARTE, J., **Instituciones de Derecho Mercantil, Tomo I**, Aranzadi-Thomson Reuters,

BERCOVITZ RODRIGUEZ-CANO, A., **Apuntes del Derecho Mercantil**, Thomson-Aranzadi,

BERCOVITZ RODRIGUEZ-CANO, A. (dir.), **Derecho de la Competencia y Propiedad Industrial en la Unión Europea**, Thomson-Aranzadi,

VARELA CARID, F. (coord), **Estudios sobre la nueva Ley de la Competencia. Análisis desde la perspectiva gallega**, Xunta de Galicia,

Muñoz Machado, S y Esteve Pardo, J (dir), **Derecho de la regulación económica, Vol. I (Fundamentos e instituciones de la regulación)**, lustel,

ARROYO APARICIO, A., **La aplicación descentralizada de los arts. 81 y 82 del Tratado CE según el Reglamento CE núm. 1/2003**, en **Estudios de Derecho de la competencia (coord. por Manuel Pino Abad, Juan Ignacio Font Galán)**,

ARROYO APARICIO, A., **Capítulo IV: Procedimiento y sanciones para las prohibiciones de los artículos 81 y 82 TCE**, en **Derecho de la Competencia y Propiedad Industrial en la Unión Europea, AA.VV. (ARROYO APARICIO, A. y ot,**

COSCULLUELA MONTANER, L. y LÓPEZ BENÍTEZ, M, **Derecho público económico**, lustel,

GUILLEN CARAMÉS, J., **Libre competencia y Estado autonómico**, Marcial Pons,

---

BIBLIOGRAFÍA COMPLEMENTARIA:

RAMÍREZ MARTÍNEZ, J. M., SALA FRANCO, T. y otros, *Curso de Derecho del Trabajo*, Tirant Lo Blanch, Valencia, última edición.

SALA FRANCO, T., ALBIOL MONTESINOS, I., *Derecho Sindical*, Tirant Lo Blanch, Valencia, última edición.

RODRÍGUEZ RAMOS, M.J., GORELLI HERNÁNDEZ, J. y VÍLCHEZ PORRAS, M., *Sistema de Seguridad Social*, Tecnos, Madrid, última edición.

Legislación Laboral y de Seguridad Social, Netbiblo, última edición.

Legislación Laboral y de Seguridad Social, Aranzadi, Pamplona, última edición.

Recomendaciones

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Dereito mercantil europeo/O03G080V01903

Subjects that it is recommended to have taken before

Dereito administrativo I/O03G080V01301

Dereito mercantil I/O03G080V01403

Dereito administrativo II/O03G080V01501

Dereito mercantil II/O03G080V01503

IDENTIFYING DATA**Dereito mercantil europeo**

Subject	Dereito mercantil europeo			
Code	003G080V01903			
Study programme	Grao en Dereito			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	4	1c
Teaching language	Galego			
Department	Dereito privado			
Coordinator	Paula Pombar, Mercedes de			
Lecturers	Paula Pombar, Mercedes de			
E-mail	mfdepaula@uvigo.es			
Web				
General description	O estudo da materia pretende aproximar ao alumno o coñecemento do Dereito europeo, e a súa aplicación as relacións xurídico-económicas transfronterizas nos Estados-membro, e súa influencia nos ordeamentos xurídicos nacionais tendente, sobor de todo, á armonización das legislacions internas.			

Competencias de titulación

Code	
A1	Coñecer as principais institucións xurídicas
A8	Ser quen de argumentar xuridicamente
A10	Ser quen de aprehender sistematicamente o ordenamento xurídico
A11	Ser quen de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar
A14	Ser quen de comprender e de redactar documentos xurídicos
A18	Ser quen de negociar e mediar
B1	Capacidade de síntese e análise
B2	Capacidade de aprender
B7	Aplicar pensamento crítico, lóxico e creativo
B11	Comportarse de forma ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional

Competencias de materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results
Ser quen de aprehender sistematicamente o ordenamento xurídico	A10
Ser quen de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar	A11
Ser quen de comprender e de redactar documentos xurídicos	A14
Ser quen de negociar e mediar	A18
Capacidade de síntese e análise	B1
Capacidade de aprender	B2
Aplicar pensamento crítico, lóxico e creativo	B7
Comportarse de forma ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional	B11
Ser quen de argumentar xuridicamente	A8
Coñecer as principais institucións xurídicas	A1

Contidos

Topic	
1. UNIÓN EUROPEA E DEREITO MERCANTIL	1.1. O Dereito comunitario europeo e o Dereito mercantil: O Dereito mercantil comunitario. 1.1. O mercado interior e as liberdades enonómicas comunitarias. 1.3 A libre circulación de persoas: a liberdade de establecemento.
2. DEREITO EUROPEO DA COMPETENCIA E A PROPIEDAD INTELLECTUAL	2.1. Do mercado común o mercado interior. A libre circulación de mercancias. 2.2. Libre circulación de mercancias e competencia desleal 2.3. Libre circulación de mercancias e dereitos de propiedades intelectual
3. DEREITO CONTRACTUAL EUROPEO	3.1. Principios do Dereito contractual europeo: hacia a unificación do Dereito privado europeo 3.2 Obligacions contractuais transfronterizas: lei aplicable 3.3. Validez e eficacia dos contratos

4. DEREITO EUROPEO DE SOCIEDADES	4.1 Libre circulación de capitais e liberdade de establecemento. O Dereito comunitario de sociedades e armonización do Dereito de sociedades 4.2. A Sociedade Anónima Europea -SE- 4.3. As agrupacións empresariais na UE 4.3. Economía social europea: Asociación Europea -AE- e Sociedade Cooperativa Europea - SCE-
5. DEREITO COMUNITARIO DA INSOLVENCIA	5.1. Procedementos de insolvencia: disposicións xerais 5.2 Recoñecemento do procedemento de insolvencia 5.3. Procedementos secundarios de insolvencia 5.4. Información ós acreedores e presentación dos seus créditos

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Estudo de casos/análises de situacións	13	24	37
Traballos tutelados	2	26	28
Prácticas en aulas de informática	5	0	5
Sesión maxistral	26	52	78
Probas de resposta curta	1	1	2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Estudo de casos/análises de situacións	PROBA NA QUE SE PRESENTA UN FEITO OU PROBLEMÁTICA, QUE O ALUMNO DEBE ANALIZAR, SINTETIZAR, RAZOAR EN DEREITO E RESOLVER
Traballos tutelados	O ESTUDANTE ELABORA DOCUMENTOS SOBOR DA MATERIA, INVESTIGACIONS, MEMORIAS, ENSAYOS, RESUMO DE LECTURAS E/OU PELÍCULAS, COA EXPOSICIÓN DOS SEUS RESULTADOS
Prácticas en aulas de informática	OBSERVACIÓN SISTEMÁTICA DO DESENVOLVEMENTO DO ALUMNO NO MANEXO E CONSULTA DAS BASES DE DATOS XURÍDICO-MERCANTÍS
Sesión maxistral	OBSERVACIÓN SISTEMÁTICA SOBOR DA ATITUDE E PARTICIPACIÓN DO ALUMNO NO DESENROLO DAS EXPLICACIONS TEÓRICAS, BASEADA NA ASISTENCIA A CLASE, FORMULACIÓN DE PREGUNTAS, COMENTARIOS, OBSRVACIONS E RESPOSTA A PREGUNTAS REALIZADAS DURANTE A MESMA

Atención personalizada

Methodologies	Description
Estudo de casos/análises de situacións	A profesora atenderá, de forma individual ou en pequeno grupo, as necesidades e consultas do alumno relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa materia, proporcioándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe Orientarase o alumno na búsqueda de documentación mercantil nas bases de datos xurídicas. Plantexarase problemas e/ou exercicios relacionados coa materia, que o alumno debe analizar e resolver
Traballos tutelados	A profesora atenderá, de forma individual ou en pequeno grupo, as necesidades e consultas do alumno relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa materia, proporcioándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe Orientarase o alumno na búsqueda de documentación mercantil nas bases de datos xurídicas. Plantexarase problemas e/ou exercicios relacionados coa materia, que o alumno debe analizar e resolver
Prácticas en aulas de informática	A profesora atenderá, de forma individual ou en pequeno grupo, as necesidades e consultas do alumno relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa materia, proporcioándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe Orientarase o alumno na búsqueda de documentación mercantil nas bases de datos xurídicas. Plantexarase problemas e/ou exercicios relacionados coa materia, que o alumno debe analizar e resolver

Avaliación

	Description	Qualification
Estudo de casos/análises de situacións	Análise dun caso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, plantexar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticarlo e adestrarse en procedimentos alternativos de solución	15
Traballos tutelados	O estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobor da temática da materia, ou prepara resumos de lecturas, películas, conferencias, etc. Inclúe a búsqueda e recollida de información, lectura, visionado de cintas cinematográficas e manexo de bibliografía, redaccións...	20
Prácticas en aulas de informática	Actividades dirixidas a adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacioadas ca materia, a través das ferramentas informáticas	5

Sesión maxistral	Atención e asimilación dos contidos da exposición pola profesora dos contidos da materia, bases teóricas e exercicios de valoración sobor da participación do alumno	20
Probas de resposta curta	Preguntas directas sobor dun aspecto concreto, que o alumno debe responder de maneira directa e concisa, en base os coñecementos que ten obtidos de materia	40

Other comments on the Evaluation

O inicio de curso, os alumnos deberán manifestar a súa intención -ou non-, de acollerse o sistema de avaliación continua.

Primeira oportunidade de exame (convocatoria de xaneiro: 10 de xaneiro de 2014, as 16 horas nas aulas 1.1 e 1.2):

A. **O alumno que se acolla o sistema de avaliación continua**, será avaliado conforme ós criterios que se indicaron máis arriba. Estes alumnos nunca serán avaliados mediante un exame final que represente o 100 % da calificación final.

B. **O alumno que non se acolla o sistema de avaliación continua**: estes alumnos deberán someterse a unha proba final obxectiva (exame final) que representará o 100% da súa calificación.

Segunda oportunidade de exame (convocatoria de xullo: 2 de xullo de 2014, as 10 horas, na aula 2.4):

No exame da convocatoria de xullo só se realizará unha proba final obxectiva, e a súa valoración dependerá de se o alumno se acolleu o sistema de avaliación continua (40%), ou non (100%).

Así os alumnos que se someteron o sistema de avaliación continua, conservaráselle a nota de dito sistema. Isto é, se o alumno nos aprobase a materia na convocatoria de decembro (primeira oportunidade de exame), non perdería a calificación obtida ó largo do proceso de avaliación continua, xa que se conservaría dita nota.

Bibliografía. Fontes de información

ILLESCAS ORTIZ, R., **DERECHO COMUNITARIO ECONÓMICO**, -----,
 PÉREZ CARRILLO, E.F., **ESTUDIOS DE DERECHO MERCANTIL EUROPEO**, -----,

---

WEBGRAFÍA

- . COMISIÓN EUROPEA: ec.europa.eu/index_es.htm
- . PARLAMENTO EUROPEO: europarl.eu.int/home/default_es.htm
- . CONSEJO DE LA U.E.: ue.eu.int/showPage.ASP?lang=es
- . PORTAL DE DERECHO DE LA UNIÓN EUROPEA: eur-lex.europa.eu/
- . TRIBUNAL DE JUSTICIA DE CE: curia.eu.int/es/index.htm
- . DOUE : eurlex.europa.eu/JOIndex.do?ihmlang=es

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Dereito comunitario/O03G080V01701
 Relacións internacionais, constitución e Unión Europea/O03G080V01904

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Dereito comunitario/O03G080V01701
 Dereito de defensa da competencia/O03G080V01902

Subjects that it is recommended to have taken before

Dereito mercantil I/O03G080V01403
 Dereito mercantil II/O03G080V01503

IDENTIFYING DATA**Relacións internacionais, constitución e Unión Europea**

Subject	Relacións internacionais, constitución e Unión Europea			
Code	O03G080V01904			
Study programme	Grao en Dereito			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	4	1c
Teaching language	Castelán			
Department	Dereito público			
Coordinator	González-Ares Fernández, José Agustín Sánchez Ramos, María Belén			
Lecturers	González-Ares Fernández, José Agustín Mosquera Casero, Jose Sánchez Ramos, María Belén			
E-mail	ares@uvigo.es bsanchez@uvigo.es			
Web				
General description	Con esta asignatura pretendemos achegar ao alumno as relacións entre o Dereito interno e o Dereito da Unión Europea así como a participación da Unión Europea nas relacións internacionais a través, por exemplo, da celebración de Tratados internacionais ou o envío de Delegacións da Unión a terceiros países			

Competencias de titulación

Code	
A1	Coñecer as principais institucións xurídicas
A2	Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais
A6	Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual
A7	Coñecer as estruturas sociopolíticas do ámbito nacional e internacional
A8	Ser quen de argumentar xuridicamente
A9	Ser quen de utilizar os principios e valores constitucionais como ferramenta de traballo da interpretación do dereito e desenvolver dialéctica xurídica
A10	Ser quen de aprehender sistematicamente o ordenamento xurídico
A11	Ser quen de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar
A12	Ser quen de manexar fontes xurídicas
A15	Ser quen de manexar a oratoria xurídica
A16	Ser quen de dominar as novas tecnoloxías aplicadas ao dereito
A17	Ser quen de elaborar normas
B1	Capacidade de síntese e análise
B2	Capacidade de aprender
B5	Capacidade para organizar e planificar
B9	Traballar de forma cooperativa

Competencias de materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results
(*)	A1
(*)	A2
(*)	A6
(*)	A8
(*)	A9
(*)	B2
(*)	B1
(*)	B9
(*)	B5
(*)	B9
(*)	A7
	A10
	A11
	A12
	A15
	A16
	A17

Contidos	
Topic	
BLOQUE I: Unión Europea e Constitución Española	
TEMA 1: A natureza política da Unión Europea	1.Elementos estruturais 2.Nacemento e desenvolvemento 3.Características do modelo da UE
TEMA 2: O modelo federal de Unión Europea	1.O federalismo: cuestións fundamentais 2.Unión Europea: ¿un modelo federal?
TEMA 3: O sistema político-institucional da UE	1.Aspectos xerais 2.Os Grupos Políticos no Parlamento Europeo
TEMA 4: O proceso constituínte	1.Declaración de Laeken 2.O proceso da Constitución Europea
TEMA 5: O Dereito Constitucional europeo e a Constitución española de 1978	1.Cuestións xerais 2.Contidos,mutación e reforma constitucional. 3. Conflitos entre Constitución e Dereito orixinario 4. Conflito entre Constitución e norma de Dereito derivado 5. Conflitos entre norma da UE e lei posterior
TEMA 6: A Reforma institucional	1.Cuestións xerais 2.As reformas dos tratados orixinarios e o papel dos tribunais constitucionais
TEMA 7: A Unión Europea: unión de cidadáns e de Estados	1.Cuestións xerais 2.Cidadanía europea versus nacionalidade
BLOQUE II: Acción Exterior da Unión Europea	
TEMA 8: As peculiaridades da acción exterior da Unión Europea	1.Dos Tratados Constitutivos ao Tratado de Lisboa 2.A representación exterior da UE: Principais problemas
TEMA 9: A personalidade xurídico-internacional da Unión Europea	1.Nocións xerais sobre a personalidade xurídica internacional das Organizacións Internacionais. 2.A Personalidade Xurídica Internacional: de Roma a Lisboa 3.Principais manifestacións da subxetividade internacional
TEMA 10: Natureza e alcance das competencias da Unión Europea en materia de relacións exteriores	1. As competencias expresas 2.As competencias implícitas 3.. As competencias do art. 352 do Tratado de Funcionamento da Unión Europea
TEMA 11: A actividade convencional da Unión Europea	1.A competencia comunitaria para concluír tratados internacionais: interpretación xurisprudencial 2.O proceso de conclusión de Tratados 3.Tipoloxía de tratados internacionais concluídos pola Comunidade Europea.
TEMA 12: A participación da Unión Europea nas relacións diplomáticas	1.O Servizo Europeo de Acción Exterior 2.O dereito de legación pasivo A. Representación de países membros B.Representación de países non membros: base xurídica, procedemento de acreditación, funcións e estatuto xurídico. 3.O dereito de legación activo A.Fundamento xurídico para o exercicio do dereito de legación activo B.Procedemento de establecemento C.Funcións despregadas pola rede de delegacións da Unión D.O exercicio do Dereito de legación activo ante outras OI 4. O establecemento de relacións a nivel administrativo 5.A representación comunitaria nas OI
TEMA 13: A participación da Unión Europea noutras Organizacións Internacionais	1.Problemas que suscita a participación da Unión Europea noutras OI 2.Estatuto de observador 3.Estatuto de membro 4.A Unión Europea e a Organización das Nacións Unidas 5.A Unión Europea e a FAO 6.A Unión Europea e o Consello de Europa 7. A Unión Europea na Organización Mundial do Comercio 8.A Unión Europea e o MERCOSUR.
TEMA 14: Dimensión exterior das políticas comunitarias	1.A Política Europea de Veciñanza 2.A PESC 3.O Espazo de Liberdade, Seguridade e Xustiza 4. Outras Políticas

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Traballos de aula	26	30	56
Sesión maxistral	26	55	81
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	3	0	3
Resolución de problemas e/ou exercicios	0	10	10

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Traballos de aula	Os traballos da aula centraranse na realización de diversas actividades onde o principal protagonista é o alumno. As actividades consistirán, basicamente, na resolución de casos prácticos así como na exposición de traballos na aula
Sesión maxistral	Nas sesións maxistras, presentarase e explicará ao alumno os aspectos principais e fundamentais da disciplina

Atención personalizada

Methodologies	Description
Sesión maxistral	O alumno debe seguir utilizando a tutoría individualizada para a resolución das dúbidas que se lle expoñan.
Traballos de aula	O alumno debe seguir utilizando a tutoría individualizada para a resolución das dúbidas que se lle expoñan.

Avaliación

	Description	Qualification
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Os coñecementos adquiridos na sesión maxistral serán avaliados mediante unha proba escrita na que se exporán cuestións de desenvolvemento. As probas realizaranse nas seguintes datas: -1ª oportunidade: 16 de xaneiro, ás 16:00 h . Aulas:Magna e 1.4 -2ª oportunidade: 27 de xuño, ás 17:00h. Aula Magna	80
Resolución de problemas e/ou exercicios	O traballo da aula valorarase en atención a dous criterios: por unha banda, os casos prácticos e traballos que sexan obxecto de exposición na aula, así como, por outra banda, mediante os traballos que deberán ser entregados ao profesor	20

Other comments on the Evaluation

A impartición desta materia é responsabilidade de dúas áreas de coñecemento: Dereito Constitucional e Dereito Internacional Público

-A área de Dereito Constitucional impartirá os temas 1-7 (Bloque I) durante a primeira metade do primeiro cuadrimestre.

-A área de Dereito Internacional Público impartirá os temas 8-14 (Bloque II) durante a segunda metade do primeiro cuadrimestre.

En canto á avaliación final, cada unha das áreas de coñecemento que participan na materia terá un peso proporcional á súa carga docente, é dicir, Dereito Constitucional 50% e Dereito Internacional Público 50%. Cada área de coñecemento, á hora de determinar a súa nota, farao de seguindo o establecido no apartado relativo á avaliación é dicir : 20% da nota mediante resolución de problemas ou exercicios e 80% preguntas de desenvolvemento.

En relación á proba de desenvolvemento, esta constará de dous partes, unha por cada área de coñecemento. Cada parte farase en follas independentes, para que cada profesor poida corrixir o seu parte.

Para superar a materia é necesario obter un mínimo de 50% en cada parte.

Os alumnos que non se someta á avaliación , a proba a realizar constará de dous partes: a realización dunha proba escrita con cuestións de desenvolvemento así como a resolución dun caso práctico, exame que, en todo caso, representará o 100% da cualificación.

As probas finais realizaranse nas seguintes datas:

-1ª oportundiad: 16 de xaneiro ás 17:00h na aula Magna

-2ª oportunidade: 27 de xuño, ás 17:00h na aula Magna

Bibliografía. Fontes de información

- Mangas Martín, A; Liñán Noguerras, D, **Instituciones y Derecho de la Unión Europea**, 2010,
- Sobrino Heredia, J.M, **Recopilación de textos internacionales y de la Unión Europea**, 2012,
- Aldecoa Luzárraga, F (Coord), **La diplomacia común europea: el servicio europeo de acción exterior**, 2012,
- Pérez de Nanclares, **La dimensión exterior del espacio de libertad, seguridad y justicia**, 2012,
- Sánchez Ramos, B, **La Unión Europea y las relaciones diplomáticas**, 2004,
- Sánchez Ramos, B en Sobrino Heredia, J. M (dir) Innovación y conocimiento, **La representación exterior de la Unión Europea tras el Tratado de Lisboa: en busca de la unidad Eficacia y coherencia**, 2010,
- Sánchez Ramos, B, **De las Delegaciones de la Comisión Europea a las Delegaciones de la Unión Europea ¿Qué novedades aporta Lisboa?**, 2012,
- Pérez Bernárdez, C, **Las relaciones de la Unión Europea con Organizaciones Internacionales. Análisis jurídico de la práctica institucional**, 2007,
- Sánchez, Víctor M, **Derecho de la Unión Europea**, 2010,
- Roldán Barbero, J, **La nueva política de seguridad de la Unión Europea**, 2012,
- López Castillo, A; Sáinz Arnáiz, A y Ferreres Comelia V, **Constitución y Constitución Europea: análisis de la Declaración del Tribunal Constitucional**, 2005,
- Rubio Llorente, F, **La Constitución Española y el Tratado de Maastricht**, 1992,
- Aragón Reyes, M, **La Constitución española y el TUE: La reforma de la constitución**,
- Sánchez Ramos, B (dir), **La Unión Europea como actor global. Algunas cuestiones analizadas desde el Tratado de Lisboa**, 2013,

Recoméndase a asistencia a aula cos Tratados da Unión Europea e a Constitución española

---

Recomendacións**Subjects that are recommended to be taken simultaneously**

Dereito comunitario/O03G080V01701

Subjects that it is recommended to have taken before

Dereito: Dereito constitucional I/O03G080V01101

Dereito: Dereito constitucional II/O03G080V01201

Dereito internacional público/O03G080V01303

IDENTIFYING DATA**Dereito da nacionalidade e da estranxeiría**

Subject	Dereito da nacionalidade e da estranxeiría			
Code	003G080V01905			
Study programme	Grao en Dereito			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	4	2c
Teaching language				
Department	Dereito privado			
Coordinator	Velázquez Pérez, Rafael Andrés			
Lecturers	Velázquez Pérez, Rafael Andrés			
E-mail	randres@uvigo.es			
Web				
General description	O Dereito internacional privado está formado polo Dereito procesal civil internacional e o Dereito aplicable ás relacións internacionais			

Competencias de titulación

Code	
A1	Coñecer as principais institucións xurídicas
A2	Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais
A5	Apreciar a diversidade e a multiculturalidade
A8	Ser quen de argumentar xuridicamente
A11	Ser quen de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar
A12	Ser quen de manexar fontes xurídicas
A13	Ser quen de interpretar e analizar criticamente o ordenamento xurídico
A14	Ser quen de comprender e de redactar documentos xurídicos
B1	Capacidade de síntese e análise
B2	Capacidade de aprender
B3	Capacidade de xestión da información
B6	Resolver problemas de forma eficaz
B13	Traballar desde unha perspectiva comparada, manexando información comparada

Competencias de materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results	
(*)	A1	
(*)	A2	
(*)	A5	
(*)	A8	
(*)	A11	
(*)	A12	
(*)	A13	
(*)	A14	
(*)		B1
(*)		B2
(*)		B3
(*)		B6
(*)		B13

Contidos

Topic	
LECCION 1: ELEMENTOS DA NACIONALIDADE	1.-Noción de nacionalidade. 2.- Estado oUtorgante da nacionalidade.3.- Individuo que recibe a nacionalidade.4.- Consecuencias xurídicas do vínculo da nacionalidade.
LECCION 2: FONTES DO DEREITO DA NACIONALIDADE	1.- Fontes internas do Dereito da nacionalidade: A) A Constitución. B) A lei, con especial referencia ao C.civil. 2.- Fontes internacionais sobre Dereito da nacionalidade, con especial referencia ao dereito comunitario.
LECCION 3: A NACIONALIDADE ORIXINARIA	1.- A nacionalidade española orixinaria en consideración á filiación: o ius sanguinis.2.- A nacionalidade española orixinaria por nacemento en España: o ius soli. 3.- Disposicións comúns a ambos supostos.

LECCION 4: ADQUISICION DA NACIONALIDADE	1.- Condicións de adquisición da nacionalidade española: A) Condicións comúns aos distintos casos. B) Condicións específicas dependendo do suposto. 2.- Efectos de adquisición da nacionalidade española: A) Efectos individuais. B) Efectos colectivos. 3.- A dobre nacionalidade.
LECCION 5: PERDA DA NACIONALIDADE	1.- Perda da nacionalidade española por declaración expresa do interesado. 2.- Perda da nacionalidade española por acto de autoridade. 3.- Privación da nacionalidade española.
LECCION 6: REGRAS FORMAIS	1.- Proba da nacionalidade: A) Proba da nacionalidade española. B) Proba da nacionalidade estranxeira. 2. Competencia xudicial. 3.- Procedemento
LECCION 7: DEREITO DE ESTRANXERÍA: INTRODUCCIÓN	1.- Diferenzas co Dereito internacional privado. 2.- Xénese histórica da condición dos estranxeiros. 3.- Principios directores da doutrina ata a actualidade.
LECCION 8: FONTES DO DEREITO DE ESTRANXEIRÍA	1.- Fontes internas do Dereito de estranxeiría: A) A Constitución. B) A lei española, con especial referencia á lei de estranxeiría e a súa reglamento. 2.- Fontes internacionais sobre Dereito de estranxeiría, con especial referencia ao dereito comunitario.
LECCION 9: A CONDICIÓ DE ESTRANXEIRO NAS PERSOAS FÍSICAS (I)	1.- Lexislación sobre visados e entrada de estranxeiros en España. 2.- Lexislación sobre permanencia, residencia e domicilio dos estranxeiros en España. 3.- Lexislación sobre expulsión de estranxeiros.
LECCION 10: A CONDICIÓ DE ESTRANXEIRO NAS PERSOAS FÍSICAS (II)	1.- Dereitos públicos dos estranxeiros en España. 2.- Dereitos privados dos estranxeiros en España.
LECCION 11: A CONDICIÓ DE ESTRANXEIRO NAS PERSOAS XURÍDICAS.	1.- Sociedades. 2.- Asociacións e fundacións. 3.- Persoas xurídico públicas estranxeiras.
LECCIÓN 12: O DEREITO DE INVESTIMENTOS ESTRANXEIROS.	1.- Fontes. 2.- Aspectos sustantivos. 3.- Aspectos procesales: o arbitraje internacional de investimentos.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Sesión maxistral	24	24	48
Resolución de problemas e/ou exercicios	12	12	24
Probas de resposta curta	12	12	24
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	3	51	54

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase empregar como complemento da lección maxistral.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Sesión maxistral	A atención personalizada ao alumno prestarase polos profesores no horario de titorías fixado polo centro
Resolución de problemas e/ou exercicios	A atención personalizada ao alumno prestarase polos profesores no horario de titorías fixado polo centro
Tests	Description
Probas de resposta curta	A atención personalizada ao alumno prestarase polos profesores no horario de titorías fixado polo centro
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	A atención personalizada ao alumno prestarase polos profesores no horario de titorías fixado polo centro

Avaliación

	Description	Qualification
Sesión maxistral	Valórase a asistencia ás sesións maxistras (punto 3º infra)	5
Resolución de problemas e/ou exercicios	Valórase a asistencia ás clases prácticas (punto 3º infra)	5
Probas de resposta curta	Probas semanais descritas no punto 4º infra	40
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Exames parciais descritos no punto 2º infra	50

Other comments on the Evaluation

---

1. Valorarase a asistencia ás clases teóricas e prácticas, ata un 10% da calificación final. Para obter dita valoración é necesario acudir como mínimo ó 85% das mesmas.

2.- Realizaráanse casos prácticos ó longo do curso e diversas probas teóricas de preguntas curtas ou tipo test, que conxuntamente, suporán o 40% da calificación final.

3.- Haberá dous exámes parciais longos que suporán o 50% da calificación total, sempre que se acade un mínimo de 2 puntos sobre 5 en cada un deles.

4.- Aqueles alumnos que non desexen, ou non poidan seguir o sistema de avaliación continua descrito, poderán presentarse a un exámen final único teórico-práctico na convocatoria de xullo que suporá o 100% da calificación (50% parte teórica, 50% parte práctica). Este sistema aplicarase tamén na convocatoria extraordinaria de fin de carreira, agás o alumnado que quera conservar a porcentaxe correspondente de avaliación continua (50%).

DATAS DE EXAMENES:

17/10/2013 ás 10:00 (aula por determinar)

27/05/2014 ás 17:00 (aula 1.4)

25/06/2014 ás 17:00 (aula 2.4)

Bibliografía. Fontes de información

BIBLIOGRAFÍA.

- Revista Española de Derecho Internacional
- Anuario Español de Derecho Internacional privado
- Cuadernos de Derecho Transnacional

Recomendacións

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Dereito civil III. Familia e sucesións/O03G080V01502

Dereito mercantil II/O03G080V01503

Subjects that it is recommended to have taken before

Dereito: Dereito romano/O03G080V01102

Dereito: Introducción ao dereito civil e dereito da persoa/O03G080V01204

Dereito civil I. Obrigas e contratos/O03G080V01302

Dereito civil II. Dereitos reais/O03G080V01401

Dereito internacional público/O03G080V01303

Dereito mercantil I/O03G080V01403

Sistema xudicial español e proceso civil/O03G080V01504

IDENTIFYING DATA**Dereito de danos e responsabilidade civil**

Subject	Dereito de danos e responsabilidade civil			
Code	003G080V01906			
Study programme	Grao en Dereito			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	4	2c
Teaching language	Castelán			
Department	Dereito privado			
Coordinator	de Franco Paz, Fernando			
Lecturers	de Franco Paz, Fernando			
E-mail	ffranco@uvigo.es			
Web				
General description	Materia na que se aborda un estudo en profundidade da responsabilidade civil extracontractual, a través dos seus requisitos, e dos seus dous sistemas: o subxectivo ou por culpa, e o obxectivo ou por risco.			

Competencias de titulación

Code	
A1	Coñecer as principais institucións xurídicas
A2	Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais
A4	Coñecer os principios e valores constitucionais
A5	Apreciar a diversidade e a multiculturalidade
A6	Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual
A8	Ser quen de argumentar xuridicamente
A10	Ser quen de apprehender sistematicamente o ordenamento xurídico
A11	Ser quen de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar
A12	Ser quen de manexar fontes xurídicas
A13	Ser quen de interpretar e analizar criticamente o ordenamento xurídico
A14	Ser quen de comprender e de redactar documentos xurídicos
A15	Ser quen de manexar a oratoria xurídica
A18	Ser quen de negociar e mediar
B1	Capacidade de síntese e análise
B2	Capacidade de aprender
B3	Capacidade de xestión da información
B4	Capacidade de adaptarse a novas situacións
B5	Capacidade para organizar e planificar
B6	Resolver problemas de forma eficaz
B7	Aplicar pensamento crítico, lóxico e creativo
B8	Traballar de forma autónoma con iniciativa
B9	Traballar de forma cooperativa
B10	Preocupación pola calidade
B11	Comportarse de forma ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional
B12	Comunicarse de xeito efectivo nun entorno de traballo (habilidades nas relacións interpersoais)
B13	Traballar desde unha perspectiva comparada, manexando información comparada

Competencias de materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results
Capacidade de síntese e análise	B1
Capacidade para aprender	B2
Capacidade de xestión da información	B3
Capacidade para adaptarse a novas situacións	B4
Capacidade para organizar e planificar	B5
Resolver problemas de forma efectiva	B6
Aplicar pensamento crítico, lóxico e creativo	B7
Traballar de forma autónoma con iniciativa	B8
Traballar de forma colaborativa	B9
Preocupación pola calidade	B10
Comportarse de forma ética e mostrar responsabilidade social como cidadán e como profesional	B11

Comunicarse de xeito efectivo nunha contorna de traballo (habilidades nas relacións *interpersonales)	B12
Traballar desde unha perspectiva comparada, manexando información comparada	B13
Coñecer as principais institucións xurídicas de Dereito civil	A1
Coñecer a función do Dereito civil como sistema regulador das relacións sociais	A2
Coñecer os principios e valores constitucionais	A4
Apreciar a diversidade e a multiculturalidade	A5
Coñecer as distintas manifestacións do Dereito civil na súa evolución histórica e na súa realidade actual	A6
Ser capaz de argumentar xurídicamente	A8
Ser capaz de aprehender sistemáticamente o ordenamento xurídico	A10
Ser capaz de identificar problemas xurídicos de Dereito civil e abordar a súa solución de modo interdisciplinar	A11
Ser capaz de manexar fontes xurídicas de Dereito civil	A12
Ser capaz de interpretar e analizar críticamente o ordenamento xurídico	A13
Ser capaz de comprender e redactar documentos xurídicos	A14
Ser capaz de manexar a oratoria xurídica	A15
Ser capaz de negociar e mediar	A18

Contidos

Topic

Tema I: O acto ilícito como fonte de obrigacións. Responsabilidade contractual e responsabilidade extracontractual. Sistemas de responsabilidade extracontractual.

Tema II: Presupostos da responsabilidade extracontractual: acción ou omisión, dano e nexa causal. A reparación do dano: exercicio da acción. (*)

Tema III: Responsabilidade extracontractual por feitos alleos: fundamento. Os supostos do artigo 1.903 do Código civil. Responsabilidade extracontractual por danos causados por animais e cousas.

Tema IV: Responsabilidade extracontractual obxetiva imposta legalmente. Ámbitos: circulación de vehículos de motor; navegación aérea; danos nucleares.

Tema V: Responsabilidade extracontractual obxetiva imposta legalmente. Ámbitos: consumidores e usuarios; produtos defectuosos; edificación; danos ao medio ambiente.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Sesión maxistral	35	35	70
Estudo de casos/análises de situacións	17	13	30
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	1	49	50

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo.
Estudo de casos/análises de situacións	Análise dun feito, problema ou caso real, coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, e xerar hipótese.

Atención personalizada

Avaliación

	Description	Qualification
Estudo de casos/análises de situacións	Formulación dunha situación ou problemática xa dada ou que pode darse, partindo dos diferentes factores involucrados, o análise dos antecedentes, condicións, etc.	20

Other comments on the Evaluation

O alumno que non se acolla á avaliación continua poderá facer un exame final no que se lle formularán, en relación cos contidos da materia, preguntas de resposta longa. A cualificación máxima deste exame será dun 80% do total.

O sistema de avaliación na segunda edición, tanto para o alumno que se acolla á avaliación continua, como para o que non se acolla, consistirá na realización dunha proba de resposta longa, que terá a descrición e cualificación sinalada no parágrafo anterior. Gardaranse e aplicarán as outras cualificacións que tivese o alumno que se houberse *acojido á avaliación continua.

Datas e lugares das probas de avaliación:

-Fin de carreira: día 22 de outubro, ás 16.00 hs.

-1ª edición: día 26 de maio, ás 17.00 hs., aula 1.4

-2ª edición: día 10 de xullo, ás 16.00 hs., aula 2.4

Bibliografía. Fontes de información

ALBALADEJO, M., **Derecho civil, t. III, vol. II,**

DÍEZ-PICAZO, L./GULLÓN, A., **Sistema de Derecho civil, vol. III,**

REGLERO CAMPOS, L. F., y otros, **Lecciones de responsabilidad civil,**

ROCA i TRÍAS, E., **Derecho de daños: textos y materiales,**

SANTOS BRIZ. J., **La responsabilidad civil,**

YZQUIERDO TOLSADA, M., **Sistema de responsabilidad civil contractual y extracontractual,**

Recomendacións

Subjects that it is recommended to have taken before

Dereito: Introducción ao dereito civil e dereito da persoa/O03G080V01204

Dereito civil I. Obrigas e contratos/O03G080V01302

IDENTIFYING DATA**Dereito penitenciario e penoloxía**

Subject	Dereito penitenciario e penoloxía			
Code	003G080V01907			
Study programme	Grao en Dereito			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	4	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Dereito público			
Coordinator	Arias Carral, Manuel			
Lecturers	Arias Carral, Manuel			
E-mail	arias@uvigo.es			
Web				
General description	A asignatura de Dereito Penitenciario e Penoloxía ofértase como optativa no Grao de Dereito, ten unha relación moi estreita coa Parte Xeral de Dereito Penal por regular a pena privativa de liberdade, unha das máis importantes do sistema de penas español. O contido específico e o estudio da execución da pena privativa de liberdade, en particular os dereitos afectados pola privación de Liberdade, e as consecuencia xurídicas do encarceramento.			

Competencias de titulación

Code	
A1	Coñecer as principais institucións xurídicas
A2	Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais
A6	Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual
A8	Ser quen de argumentar xuridicamente
A10	Ser quen de aprehender sistematicamente o ordenamento xurídico
A11	Ser quen de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar
A12	Ser quen de manexar fontes xurídicas
A13	Ser quen de interpretar e analizar criticamente o ordenamento xurídico
A15	Ser quen de manexar a oratoria xurídica
A18	Ser quen de negociar e mediar
B1	Capacidade de síntese e análise
B3	Capacidade de xestión da información
B6	Resolver problemas de forma eficaz
B7	Aplicar pensamento crítico, lóxico e creativo
B8	Traballar de forma autónoma con iniciativa
B12	Comunicarse de xeito efectivo nun entorno de traballo (habilidades nas relacións interpersoais)

Competencias de materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results	
Coñecer as principais institucións xurídicas	A1	B1
Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais	A2	
Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual	A6	
Ser quen de argumentar xuridicamente	A8	
Ser quen de aprehender sistematicamente o ordenamento xurídico	A10	
Ser quen de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar	A11	
Ser quen de manexar fontes xurídicas	A12	
Ser quen de interpretar e analizar criticamente o ordenamento xurídico	A13	
Ser quen de manexar a oratoria xurídica	A15	
Ser quen de negociar e mediar	A18	
Capacidade de síntese e análise		B1
Capacidade de xestión da información		B3
Resolver problemas de forma eficaz		B6
Aplicar pensamento crítico, lóxico e creativo		B7
Traballar de forma autónoma con iniciativa		B8
Comunicarse de xeito efectivo nun entorno de traballo (habilidades nas relacións interpersoais)		B12

Contidos

Topic	
-------	--

1. CONCEPTO DE DEREITO PENAL	<ul style="list-style-type: none"> 1. Dereito Penal obxetivos: conceptos formal e material 2. Potestade punitiva (o denominado "Dereito Penal Subjetivo") Fundamento e límites do ius puniendi 3. A pena como última ratio
2. PENA: A SÚA EXISTENCIA UNIVERSAL	<ul style="list-style-type: none"> 1. Concepto e caracteres 2. Prevención especial e prevención xeral 3. Outros fines da pena: a finalidade de retribución 4. A defensa da sociedade
3. A INDIVIDUALIZACIÓN PENAL	<ul style="list-style-type: none"> 1. A individualización lexislativa 2. A individualización xudicial 3. A individualización penitenciaria 4. A individualización en liberdade: individualización postpenitenciaria
4. CONCEPTO DE PENOLOXÍA E DEREITO PENITENCIARIO	<ul style="list-style-type: none"> 1. Concepto de Penoloxía e Dereito Penitenciario 2. Dereito de execución penal 3. O chamado Dereito Penitenciario 4. Razóns que xustifican un código de execución penal
5. A PRISIÓN	<ul style="list-style-type: none"> 1. Oríxenes históricos 2. Howard e os primeiros sistemas penitenciarios
6. A PRISIÓN EN ESPAÑA	<ul style="list-style-type: none"> 1. Primeiras disposicións 2. A reforma da II República 3. Dos Reglamentos a reforma penitenciaria de 1979
7. A PENA DE MORTE	<ul style="list-style-type: none"> 1. Historia e Dereito comparado 2. España dende a Codificación a Constitución de 1978 3. Argumentos a favor e en contra
8. CLASES DE PENAS	<ul style="list-style-type: none"> 1. Clases de pena pola súa natureza e duración: A pena capital 2. As penas corporais 3. As penas privativas de liberdade 4. As penas privativas de outros dereitos 5. A multa 6. Penas: a) graves e leves b) principios e accesorias 7. A aplicación das penas, pena indeterminada
9. OS SUSTITUIVOS PENAIS	<ul style="list-style-type: none"> 1. Os substitutivos penais: condena ou remisión condicional 2. Suspensión do fallo ou probation 3. Amonestación con reserva de pena e abstención ou reserva de pena 4. Substitución por outra pena ou medida 5. A expulsión do cidadán extranxeiro 6. Traballo en beneficio da comunidade 7. Liberdade condicional e suspensión do resto da pena 8. Redención de penas polo traballo 9. Beneficios penitenciarios de acortamento ou suspensión 10. Asistencia, control e cargas durante a proba. 11. O sistema do código penal
10. SISTEMA PENITENCIARIO VIXENTE EN ESPAÑA	<ul style="list-style-type: none"> 1. Principios constitucionais en materia penitenciaria 2. Ley Orgánica Xeral Penitenciaria e Regramento Penitenciario
11. O DEREITO PENITENCIARIO	<ul style="list-style-type: none"> 1. O Dereito Penitenciario: concepto e natureza 2. A normativa penitenciaria vixente 3. Principios e jurisprudencia constitucional en materia penitenciaria 4. A regulación supranacional en materia penitenciaria
12. A SITUACIÓN DAS PRISIÓN EN ESPAÑA	<ul style="list-style-type: none"> 1. Datos estadísticos 2. Problemática Políticocriminal
13. A RELACIÓN XURÍDICO-PENITENCIARIA	<ul style="list-style-type: none"> 1. A relación jurídica-penitenciaria: natureza e fundamento 2. Dereitos dos internos: clases e límites 3. Sistema de protección e réxime de garantías 4. Deberes dos internos
14. PRESTACIÓNS DA ADMINISTRACIÓN PENITENCIARIA	<ul style="list-style-type: none"> 1. Asistencia sanitaria 2. Hixiene e alimentación 3. Asistencia relixiosa 4. A acción social penitenciaria
15. OS CENTROS PENITENCIARIOS	<ul style="list-style-type: none"> 1. Estrutura e clases 2. Réxime dos diferentes centros penitenciarios 3. Especial referencia ó réxime de preventivos
16. O RÉXIME PENITENCIARIO	<ul style="list-style-type: none"> 1. O ingreso 2. As relacións co exterior: comunicacións e visitas 3. O réxime ordinario 4. O réxime cerrado 5. A seguridade dos centros penitenciarios: interior e exterior 6. Os medios coercitivos

17. O TRATAMENTO PENITENCIARIO	<ol style="list-style-type: none"> 1. Concepto e fines 2. Principios inspiradores 3. A clasificación en grados 4. O principio de individualización científica 5. A central de observación
18. DEREITO Ó TRABALLO	<ol style="list-style-type: none"> 1. A relación laboral penitenciaria 2. Sistema de organización e adxudicación de postos 3. O organismo autónomo de traballo e formación para o emprego
19. OS PERMISOS DE SALIDA	<ol style="list-style-type: none"> 1. Clases, duración e requisitos 2. Procedemento de concesión
20. O RÉXIME DISCIPLINARIO	<ol style="list-style-type: none"> 1. Clasificación das faltas e determinación das sancións 2. Procedimento sancionador 3. Executoriedade 4. Prescripción e cancelación
21. O MODELO ORGANIZATIVO PENITENCIARIO	<ol style="list-style-type: none"> 1. Órganos colexiados: composición e funcións 2. Órganos unipersoais
22. O CONTROL XURISDICCIONAL DA ADMINISTRACIÓN PENITENCIARIA	<ol style="list-style-type: none"> 1. Os xuíces de vixilancia penitenciaria: organización e funcións 2. Sistemas de recursos 3. Procedimento
23. A LIBERDADE CONDICIONAL	<ol style="list-style-type: none"> 1. A liberdade condicional: natureza 2. Requisitos 3. Supostos especiais 4. Revocación

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Resolución de problemas e/ou exercicios	17	27	44
Sesión maxistral	35	70	105
Probas de resposta curta	1	0	1

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Resolución de problemas e/ou exercicios	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase empregar como complemento da lección maxistral.
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Sesión maxistral	O alumnado será atendido nos horarios de titorías publicados na web do centro
Resolución de problemas e/ou exercicios	O alumnado será atendido nos horarios de titorías publicados na web do centro

Avaliación

	Description	Qualification
Resolución de problemas e/ou exercicios	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase empregar como complemento da lección maxistral.	40
Probas de resposta curta	Proba composta por dez preguntas curtas formuladas sobre o programa da materia	60

Other comments on the Evaluation

1.ª oportunidade de exame (maio):

O alumno que queira acollerse ao sistema de avaliación continua deberá manifestar a súa vontade neste sentido asinando un documento que se lle presentará a tal efecto nas primeiras semanas de clase por parte do profesor.

O alumno que non se acolla á avaliación continua terá dereito a un exame final (día 20 de maio de 2014, ás 17:00 h., na

Aula Magna -segundo o calendario aprobado por Comisión Permanente do día 14 de xuño de 2013) que constará dunha pregunta de desenvolvemento e 20 preguntas tipo test con catro alternativas e unha correcta, no que haberá que responder correctamente polo menos a 15 preguntas. Este exame representará o 100% da cualificación.

2.ª oportunidade de exame (xullo):

Para todos os alumnos consistirá nun exame final (día 4 de xullo de 2014, ás 16:00 h., na Aula 2.4 -segundo o calendario aprobado por Comisión Permanente do día 14 de xuño de 2013) que constará dunha pregunta de desenvolvemento e 20 preguntas tipo test con catro alternativas e unha correcta, no que haberá que responder correctamente polo menos a 15 preguntas. Este exame representará o 100% da cualificación.

Convocatoria fin de carreira (outubro 2013):

O alumno que se matricule na convocatoria de fin de carreira desta materia será avaliado conforme a un exame (día 15 de outubro de 2013, ás 17:00 h. -segundo o calendario aprobado por Comisión Permanente do día 14 de xuño de 2013-, na aula que sexa publicada na web do centro) que constará dunha pregunta de desenvolvemento e 20 preguntas tipo test con catro alternativas e unha correcta, no que haberá que responder correctamente polo menos a 15 preguntas. Este exame representará o 100% da cualificación.

Bibliografía. Fontes de información

- Leccións de Dereito Penitenciario. Ed. Comares. Rodríguez Alonso, A.
- A Mediación penal e penitenciaria. Ed. Colex. 2012. Ríos Martín, J.C. (coord.)
- Curso de Dereito Penal. Parte Xeral. Ed. Universitas 1996. Luzón Peña, Diego Manuel.
- Lexislación penitenciaria.

Recomendacións

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Dereito penal e procesual de menores/O03G080V01908

Subjects that it is recommended to have taken before

Dereito penal I/O03G080V01304

Dereito penal II/O03G080V01404

IDENTIFYING DATA**Dereito penal e procesual de menores**

Subject	Dereito penal e procesual de menores			
Code	O03G080V01908			
Study programme	Grao en Dereito			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	4	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Dereito público			
Coordinator	Fernández Fustes, María Dolores Rodríguez Vázquez, Virgilio			
Lecturers	Arias Carral, Manuel Fernández Fustes, María Dolores			
E-mail	dfustes@uvigo.es virxilio@uvigo.es			
Web				
General description				

Competencias de titulación

Code	
A1	Coñecer as principais institucións xurídicas
A2	Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais
A3	Comprender o carácter unitario do ordenamento xurídico
A4	Coñecer os principios e valores constitucionais
A6	Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual
A7	Coñecer as estruturas sociopolíticas do ámbito nacional e internacional
A8	Ser quen de argumentar xuridicamente
B1	Capacidade de síntese e análise
B2	Capacidade de aprender
B3	Capacidade de xestión da información
B4	Capacidade de adaptarse a novas situacións
B5	Capacidade para organizar e planificar
B6	Resolver problemas de forma eficaz
B7	Aplicar pensamento crítico, lóxico e creativo
B8	Traballar de forma autónoma con iniciativa
B9	Traballar de forma cooperativa
B10	Preocupación pola calidade
B11	Comportarse de forma ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional
B12	Comunicarse de xeito efectivo nun entorno de traballo (habilidades nas relacións interpersoais)

Competencias de materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results
Coñecer as principais institucións xurídicas	A1
Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais	A2
Comprender o carácter unitario do ordenamento xurídico	A3
Coñecer os principios e valores constitucionais	A4
Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual	A6
Coñecer as estruturas sociopolíticas do ámbito nacional e internacional	A7
Ser quen de argumentar xuridicamente	A8
Capacidade de síntese e análise	B1
Capacidade de aprender	B2
Capacidade de xestión da información	B3
Capacidade de adaptarse a novas situacións	B4
Capacidade para organizar e planificar	B5
Resolver problemas de forma eficaz	B6
Aplicar pensamento crítico, lóxico e creativo	B7
Traballar de forma autónoma con iniciativa	B8
Traballar de forma cooperativa	B9

Preocupación pola calidade	B10
Comportarse de forma ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional	B11
Comunicarse de xeito efectivo nun entorno de traballo (habilidades nas relacións interpersoais)	B12

Contidos

Topic	
1. Origen y evolución del Derecho penal de menores	<ul style="list-style-type: none"> 1.1. Concepto y evolución <ul style="list-style-type: none"> 1.1.1. Derecho penal y Derecho penal del menor 1.1.2. Modelos de justicia juvenil 1.1.3. Concepto de menor y criterios para su determinación 1.1.4. Consideraciones criminológicas sobre jóvenes y menores en el ámbito de la delincuencia <ul style="list-style-type: none"> 1.1.4.1. Tipología de la delincuencia 1.1.4.2. Análisis estadístico y valoración 1.1.4.3. Valoración de la percepción social de la delincuencia juvenil 1.2. El Derecho penal de menores en el plano internacional 1.3. Origen y evolución del Derecho penal de menores en España <ul style="list-style-type: none"> 1.3.1. La Ley de Tribunales Tutelares de Menores de 1948 1.3.2. Precedentes inmediatos de la normativa actual: La Ley Orgánica 4/1992, de 5 de junio (Ley Orgánica Reguladora de la Competencia y Procedimiento de los Juzgados de Menores) 1.3.3. La normativa sobre menores en el Código Penal de 1995. 1.3.4. Ley Orgánica 5/2000 y sus posteriores reformas
2. Principios informadores y presupuestos básicos de aplicación de la LORPM	<ul style="list-style-type: none"> 2.1. Principios informadores de la LORPM <ul style="list-style-type: none"> 2.1.1. Naturaleza penal/sancionadora-educativa 2.1.2. Vías de desjudicialización: conciliación y reparación 2.1.3. Sistema de garantías 2.1.4. Diferenciación de tramos a efectos procesales y sancionadores 2.2. Presupuestos básicos para la aplicación de la LORPM <ul style="list-style-type: none"> 2.2.1. Ámbito de aplicación 2.2.2. Bases de la responsabilidad de los menores
3. Las medidas y su ejecución en la LORPM	<ul style="list-style-type: none"> 3.1. Consecuencias jurídico-penales: las medidas <ul style="list-style-type: none"> 3.1.1. Clases de medidas 3.1.2. Periodos de las medidas, criterios de elección y de imposición 3.1.3. Reglas generales de aplicación y duración de las medidas 3.1.4. Reglas especiales de aplicación y duración de las medidas 3.2. Principios y competencia en la ejecución de las medidas <ul style="list-style-type: none"> 3.2.1. Competencia judicial 3.2.2. Competencia administrativa 3.3. Reglas (generales) para la ejecución de las medidas <ul style="list-style-type: none"> 3.3.1. Liquidación de la medida y traslado del menor a un centro 3.3.2. Refundición de medidas impuestas 3.3.3. Expediente personal de la persona sometida a la aplicación de una medida 3.3.4. Informes sobre la ejecución 3.3.5. Quebrantamiento de la ejecución 3.3.6. Sustitución de las medidas 3.3.7. Presentación de recursos 3.3.8. Cumplimiento de la medida 3.4. Reglas para la ejecución de las medidas privativas de libertad <ul style="list-style-type: none"> 3.4.1. Centros para la ejecución de las medidas privativas de libertad 3.4.2. Principio de resocialización 3.4.3. Derechos de los menores internados 3.4.4. Deberes de los menores internados 3.4.5. Información y reclamación 3.4.6. Medidas de vigilancia y seguridad 3.4.7. Régimen disciplinario
4. Núcleo de la delincuencia juvenil	<ul style="list-style-type: none"> 4.1. El acoso escolar 4.2. El fenómeno de las bandas juveniles 4.3. Los menores de edad y las nuevas tecnologías
5. Sujetos intervinientes en el proceso penal de menores	<ul style="list-style-type: none"> 5.1. Juzgados de menores: competencia 5.2. Ministerio Fiscal 5.3. Policía Judicial 5.4. Equipo técnico 5.5. El menor. Intervención de abogado 5.7. La víctima y el perjudicado 5.8. Las Administraciones Públicas

6. Incoación del expediente y fase de instrucción	6.1. Incoación del expediente 6.2. Diligencias preliminares 6.3. La fase de instrucción 6.4. Conclusión del expediente de reforma
7. Medidas cautelares	7.1. Las medidas cautelares en la LORPM 7.2. Medidas cautelares personales 7.3. Medidas cautelares reales
8. Fase intermedia o de alegaciones	8.1. El sobreseimiento 8.2. Escrito de alegaciones 8.3. Escrito de alegaciones de la defensa 8.4. Conformidad 8.5. Otras decisiones del juez de menores
9. Fase de audiencia o de juicio oral. Sentencia y recursos	9.1. La comparecencia preliminar 9.2. Práctica de la prueba 9.3. Informes y última palabra 9.4. Sentencia y recursos

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Resolución de problemas e/ou ejercicios de forma autónoma	26	46.5	72.5
Sesión maxistral	26	46.5	72.5
Probas de tipo test	2	0	2
Outras	3	0	3

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Resolución de problemas e/ou ejercicios de forma autónoma	<p>Actividade na que se formulan problemas e/ou ejercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase empregar como complemento da lección maxistral.</p> <p>Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.</p> <p>Actividade na que se formulan problemas e/ou ejercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver a análise e resolución dos problemas e/ou ejercicios de forma autónoma.</p> <p>O estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma do/s estudante/s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción.</p> <p>Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense a través das TIC de maneira autónoma.</p> <p>Conferencias, charlas, exposicións, mesas redondas, debates... realizados por poñentes de prestixio, que permiten afondar ou complementar os contidos da materia.</p>
Sesión maxistral	<p>Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.</p> <p>Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.</p> <p>Charla aberta entre un grupo de estudantes. Pode centrarse nun tema dos contidos da materia, na análise dun caso, no resultado dun proxecto, exercicio ou problema desenvolvido previamente nunha sesión maxistral.</p>

Atención personalizada

Methodologies	Description
Resolución de problemas e/ou ejercicios de forma autónoma	Dispoñibilidade do profesorado en horario de titorías debidamente publicado no centro
Sesión maxistral	Dispoñibilidade do profesorado en horario de titorías debidamente publicado no centro

Avaliación

Description	Qualification
-------------	---------------

Probas de tipo test	Haberá dúas probas de tipo test, cualificadas cada unha delas de 0 a 10 puntos. A nota media de ambas probas constituirá o 50% da cualificación final (o outro 50% corresponde ao exame final)	50
	Cada unha delas farase na data establecida polo profesor da materia.	
	Consistirán en preguntas sobre a parte correspondente do temario, indicado polo profesor.	
Outras	EXAME FINAL:	50
	Consta de dúas partes: unha parte teórica (puntuada de 0 a 5 puntos) e unha parte práctica [caso práctico- (puntuada de 0 a 5 puntos). A suma total de ambas partes deste exame final representa o 50% da cualificación total.	
	Parte teórica: constitúe unha parte do exame final. As preguntas que o alumno debe desenvolver, formularanse sobre o temario da materia.	
	Parte práctica: constitúe outra parte do exame final. Consistirá na resolución dun caso práctico.	

Other comments on the Evaluation

1. Primeira oportunidade (maio).

a) Ao comezo do curso, o/a alumno/a deberá manifestar a súa vontade de acollerse ao sistema de avaliación continua. A tal fin, o profesor da materia proporcionarlle un documento que o/a alumno/a deberá cubrir e asinar.

b) O/A alumno/a que se acolla ao sistema de avaliación continua, entregando o documento sinalado, será avaliado consonte aos criterios previamente establecidos (50% probas tipo test- 50% exame final) e non terá dereito a ser avaliado nesta oportunidade conforme a un exame final que represente o 100% da cualificación na materia.

c) O/A alumno/a que non cubra e entregue o devandito documento non terá dereito a ser avaliado conforme ao sistema de avaliación continua, puidendo realizar nesta oportunidade un exame final que constitúe o 100% da cualificación na materia. O exame final consta de dúas partes: unha parte teórica (puntuada de 0 a 5 puntos) e unha parte práctica -caso práctico- (puntuada de 0 a 5 puntos).

2. Segunda oportunidade (xullo).

Consistirá para todos os alumnos nun exame final que suporá o 100% da cualificación na materia.

Bibliografía. Fontes de información

www.iustel.com,

Pérez Machío, Ana Isabel, **El tratamiento jurídico penal de los minore infractores**, Tirant lo Blanch,

Martín López, M.ª Teresa, **Justicia con menores. Menores infractores y menores víctimas**, Servicio de Publicaciones de la Universidad de Castilla-La Mancha,

Cuello Contreras, Joaquín, **El nuevo Derecho penal de menores**, Civitas,

Mora Alarcón, José Antonio, **Derecho penal y procesal de menores (Doctrina, jurisprudencia y formularios)**, Tirant lo Blanch,

Ventas Sastre, Rosa, **Estudio de la minoría de edad desde una perspectiva penal, psicológica y criminológica**, Edersa,

Vázquez González, Carlos, **Derecho penal juvenil europeo**, Dykinson,

Vázquez González, Carlos, **Delincuencia juvenil: consideraciones penales y criminológicas**, Colex,

Sola Reche, Esteban/Hernández Plasencia, José U./Flores Mendoza, Fátima/García Medina, Pablo (Coords), **Derecho penal y psicología del menor**, Comares,

Rivero Fernández, Francisco, **El interés del menor**, Dykinson,

Polo Rodríguez, Javier José/Buendía, Huéllamo, **La nueva Ley penal del menor**, Colex,

Pérez Jiménez, Fátima, **Menores infractores: estudio empírico de la respuesta penal**, Tirant lo Blanch,

García Pantoja, Félix (Dir.), **La Ley de Responsabilidad Penal del Menor. Situación actual**, Consejo General del Poder Judicial,

Ornosa Fernández, María Rosario, **Derecho penal de menores. Comentarios a la Ley Orgánica 5/2000, de 12 de enero, reguladora de la responsabilidad penal de los menores y a su Reglamento aprobado por Real Decreto 1774/2004, de 30 de ju**, Bosch,

Martín Cruz, Andrés/Romeo Casabona, Carlos María, **Los fundamentos de la capacidad de culpabilidad penal por razón de la edad**, Comares,

López López, José Ramón/López Soler, Concepción, **Conducta antisocial y delictiva en la adolescencia**, Servicio de Publicaciones de la Universidad de Murcia,

López López, Alberto Manuel, **La Ley penal del menor y el reglamento para su aplicación: comentarios, concordancias y jurisprudencia**, Comares,

Landrove Díaz, Gerardo, **Introducción al Derecho penal de menores**, Tirant lo Blanch,

Landrove Díaz, Gerardo, **Derecho Penal de menores**, Tirant lo Blanch,

Jorge Barreiro, Agustín/Feijoo Sánchez, Bernardo, **Nuevo Derecho penal juvenil: una perspectiva interdisciplinar: ¿qué hacer con los menores delincuentes?**, Atelier,

Iglesias Machado, Salvador, **Consideraciones de política criminal: globalización, violencia juvenil y actuación de los poderes públicos**, Dykinson,

Higuera Guimerá, Juan Felipe, **Derecho penal juvenil**, Bosch,

Herrero Herrero, César, **Delincuencia de menores. Tratamiento criminológico y jurídico**, Dykinson,

González-Cussac, J.L./Cuerda Arnau, M.ª L. (Coords.), **Estudios sobre la responsabilidad penal del menor**, Servicio de Publicaciones de la Universitat Jaume I,

González Cussac/Tamarit Sumalla/Gómez Colomer (Coords.), **Justicia penal de menores y jóvenes (análisis sustantivo y procesal de la nueva regulación)**, Tirant lo Blanch,

Gómez Rivero, Carmen (Coord.), **Comentarios a la Ley penal del menor (Conforme a las reformas introducidas por la LO 8/2006)**, Iustel,

García Pérez, Octavio (Dir.), **La delincuencia juvenil ante los Juzgados de Menores**, Tirant lo Blanch,

Dolz Lago, Manuel Jesús, **Comentarios a la Legislación Penal de Menores: incorpora las últimas reformas legales de la LO 8/2006**, Tirant lo Blanch,

Cruz Márquez, Beatriz, **La medida de internamiento y sus alternativas en el Derecho penal juvenil**, Dykinson,

Díaz-Maroto y Villarejo, Julio (Dir.), **Comentarios a la Ley reguladora de la responsabilidad penal de los menores**, Thomson-Civitas,

Cruz Márquez, Beatriz, **Educación y prevención general en el Derecho penal de menores**, Marcial Pons,

Cervelló Donderis, Vicenta, **La medida de internamiento en el Derecho penal del menor**, Tirant lo Blanch,

García Rostán Calvín, Gemma, **El proceso penal de menores**, Aranzadi,

González Pillado, Esther, **Pocesos penal de menores**, Tirant lo Blanch,

---

Recomendacións

Subjects that it is recommended to have taken before

Dereito penal I/O03G080V01304
Dereito penal II/O03G080V01404
Dereito procesal penal/O03G080V01604

Other comments

Ao longo do cuadrimestre realizaranse visitas periódicas ao Xulgado de Menores. Recomendase aos estudantes a asistencia as mesmas, dada a súa utilidade práctica.

IDENTIFYING DATA**Dereito tributario, comunitario e internacional**

Subject	Dereito tributario, comunitario e internacional			
Code	O03G080V01909			
Study programme	Grao en Dereito			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	4	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Dereito público especial			
Coordinator	Fernández López, Roberto Ignacio			
Lecturers	Fernández López, Roberto Ignacio			
E-mail	rfernandez@uvigo.es			
Web				
General description	Unha vez superado o estudo da ordenación xurídica dos ingresos e gastos públicos ("Dereito Financeiro e Tributario *I" de 2º Curso), e tras abordar a "Parte especial" do Dereito Tributario ("Dereito Financeiro e Tributario *II" de 3º Curso), o "Dereito Tributario Comunitario e Internacional" céntrase nun sector do ordenamento xurídico de crecente interese socioeconómico. A pertenza de España á Unión Europea e a *emanación de normas tributarias polas institucións comunitarias, con clara incidencia nos ordenamentos nacionais, serán obxecto de especial atención nesta materia. Ao mesmo tempo estudaranse, no plano do Dereito internacional tributario, os fundamentos e fins dos Convenios de dobre imposición, así como as medidas e solucións que ofrece o ordenamento xurídico para potenciar o intercambio de información tributaria entre países e loitar contra a fraude fiscal a escala global.			

Competencias de titulación

Code	
A2	Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais
A5	Apreciar a diversidade e a multiculturalidade
A7	Coñecer as estruturas sociopolíticas do ámbito nacional e internacional
A8	Ser quen de argumentar xuridicamente
A11	Ser quen de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar
A12	Ser quen de manexar fontes xurídicas
A13	Ser quen de interpretar e analizar criticamente o ordenamento xurídico
A14	Ser quen de comprender e de redactar documentos xurídicos
A15	Ser quen de manexar a oratoria xurídica
A18	Ser quen de negociar e mediar
B1	Capacidade de síntese e análise
B2	Capacidade de aprender
B7	Aplicar pensamento crítico, lóxico e creativo
B8	Traballar de forma autónoma con iniciativa

Competencias de materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results
Coñecer os principios básicos do ordenamento financeiro comunitario e a súa incidencia nas fontes nacionais, así como os mecanismos de solución de conflitos específicos da materia	A2
Apreciar a diversidade de ordenamentos financeiros, e a *multiculturalidade das súas regulacións e solucións xurídicas	A5
Coñecer as políticas comunitarias de relevancia financeira e tributaria, así como os principios básicos do Dereito tributario comparado	A7
Ser capaz de argumentar xuridicamente en materia de Dereito Tributario comunitario e internacional	A8
Ser capaz de identificar problemas xurídicos do Dereito Tributario comunitario e internacional	A11
Ser capaz de manexar as fontes xurídicas específicas do Dereito Tributario comunitario e internacional	A12
Ser capaz de interpretar e aplicar o Dereito Tributario comunitario e internacional	A13
Ser capaz de comprender e de redactar documentos xurídicos que afecten á materia tributaria comunitaria e internacional	A14
Ser capaz de manexar a oratoria xurídica	A15
Ser capaz de negociar e mediar	A18
Capacidade de síntese e análise	B1
Capacidade de aprender	B2

Contidos

Topic	
PRIMEIRA PARTE: DEREITO TRIBUTARIO COMUNITARIO	1.- O poder normativo tributario da Unión Europea. 2.- Os recursos propios da Unión Europea. 3.- Os impostos indirectos harmonizados. 4.- As Directivas comunitarias no ámbito da imposición directa. 5.- A fiscalidade # ambiental. 6.- A cooperación entre Administracións tributarias dos Estados membros.
SEGUNDA PARTE: DEREITO INTERNACIONAL TRIBUTARIO	7.- Os Convenios de Dobre Imposición Internacional: concepto, finalidade e interpretación. Os modelos de convenio. 8.- A residencia, o principio de non discriminación fiscal e as medidas *antiabuso. 9.- Os paraísos fiscais e as medidas *antifraude.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Sesión maxistral	35	68	103
Seminarios	16	28	44
Probos de resposta curta	1	0	1
Probos de tipo test	1	0	1
Outras	1	0	1

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Sesión maxistral	Exposición polo profesor dos contidos máis importantes e complexos da materia obxecto de estudo.
Seminarios	Desenvolvemento de distintas actividades enfocadas ao tratamento dun tema específico, que permiten profundar ou complementar os contidos da materia. Nas devanditas actividades o alumno, xa sexa de maneira individual ou en grupo, fai unha exposición oral e/ou unha presentación escrita sobre un tema concreto, resolve casos prácticos aplicando e interpretando o Dereito Tributario comunitario e internacional, elabora informes xurídicos, etc.

Atención personalizada

Methodologies Description

Sesión maxistral	Atenderanse e resolverán dúbidas do alumno respecto dos contidos, actividades e/ou exercicios que se propuxeron para adquirir as competencias perseguidas.
Seminarios	Atenderanse e resolverán dúbidas do alumno respecto dos contidos, actividades e/ou exercicios que se propuxeron para adquirir as competencias perseguidas.

Avaliación

	Description	Qualification
Probos de resposta curta	Proba final escrita que representa o 20% da nota para os alumnos que se sometan á avaliación continua. quen, despois de someterse ao sistema de avaliación continua, obtivese nesta última unha nota final mínima de 5 sobre 10 non está obrigado a realizar a proba final escrita de resposta curta como requisito necesario para superar a materia. Para os alumnos que NON se sometan ao sistema de avaliación continua, a proba final escrita de resposta curta representa o 100% da súa nota.	20
Probos de tipo test	Probos de avaliación continua previstas, exclusivamente, para os alumnos que se sometan a este sistema de avaliación. A nota media dos distintos exames tipo test constituirá para os devanditos alumnos o 70% da súa nota final.	70
Outras	Nos "Seminarios" das clases presenciais tamén se proporá ao alumnado a realización de distintas actividades: casos prácticos, comentario dunha sentenza, presentación escrita dun traballo, etc. Estas actividades só serán avaliadas para os alumnos que se sometan a avaliación continua. Ademais, valorarase especialmente a participación activa do alumno, tanto nas clases maxistras como nos devanditos "Seminarios". Ditas actividades suporán o 10% da cualificación final.	10

Other comments on the Evaluation

Primeira oportunidade de exame:

1.- Ao comezo do curso, o/o alumno/a deberá manifestar a súa intención de acollerse ao sistema de avaliación continua. A tal fin,

os profesores da materia proporcionaranlle un documento que o/o alumno/a deberá cubrir e asinar nun determinado prazo.

2.- O/o alumno/a que se acolla ao sistema de avaliación continua, entregando o documento sinalado no punto anterior, será avaliado conforme aos criterios que se indicaron máis arriba: proba final escrita de resposta curta (20%), probas de avaliación continua tipo test (70%) e outras (10%). Quen, despois de someterse ao sistema de avaliación continua, obtivese nesta última unha nota final mínima de 5 sobre 10 non está obrigado a realizar a dita proba escrita de resposta curta como requisito necesario para superar a materia.

3.- Para os alumnos que NON se sometan ao sistema de avaliación continua, a proba final escrita de resposta curta representa o 100% da súa nota.

4.- A proba final escrita terá lugar o 30 de maio de 2014 ás 10:00 *h. na aula 1.4.

Segunda oportunidade de exame:

1.- Os alumnos que se someteron ao sistema de avaliación continua conservarán para a segunda oportunidade de exame (xullo de 2014) a nota obtida no curso.

2.- Nesa segunda oportunidade só se realizará unha proba escrita de resposta curta, que representará o 20% da nota para os alumnos que se someteron ao sistema de avaliación continua.

3.- A proba escrita de resposta curta representará o 100% da nota para os alumnos que NON se acolleron ao sistema de avaliación continua.

4.- A proba escrita correspondente á segunda oportunidade de exame terá lugar o 9 de xullo de 2014 ás 16:00 *h. na aula 2.4.

Advertencia específica para os/*as alumnos/*as que concorran á convocatoria de Fin de Carreira:

O exame de fin de carreira consistirá nunha proba escrita de resposta curta que representará o 100% da nota para os alumnos que concorran ao devandito exame.

O citado exame terá lugar o día 14 de outubro de 2013 ás 10:00 *h.

Bibliografía. Fontes de información

- MORENO CATENA, V., y CORTÉS DOMÍNGUEZ, V.,

- MORENO CATENA, V., y CORTÉS DOMÍNGUEZ, V., *Derecho Procesal Civil. Parte General, Valencia, 2010.*

- MONTERO AROCA, J., GÓMEZ COLOMER, J. L., MONTÓN REDONDO, A., BARONA VILAR, S., *Derecho Jurisdiccional I. Parte*

- MONTERO AROCA, J., GÓMEZ COLOMER, J. L., MONTÓN REDONDO, A., BARONA VILAR, S., *Derecho Jurisdiccional II.*

- GIMENO SENDRA, V., *Introducción al Derecho Procesal, Madrid, 2010.*

Recomendacións

Subjects that it is recommended to have taken before

Dereito financeiro e tributario I/O03G080V01402

Dereito financeiro e tributario II/O03G080V01602

IDENTIFYING DATA**Libre circulación de traballadores e políticas sociais europeas**

Subject	Libre circulación de traballadores e políticas sociais europeas			
Code	O03G080V01910			
Study programme	Grao en Dereito			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	4	2c
Teaching language				
Department	Dereito público especial			
Coordinator	Fernández Prieto, Marta			
Lecturers	Fernández Prieto, Marta Fernández Prol, Francisca			
E-mail	mfprieto@uvigo.es			
Web	http://http://faitic.uvigo.es/			
General description	Estudio da política social comunitaria e as súas principais institucións.			

Competencias de titulación

Code	
A1	Coñecer as principais institucións xurídicas
A2	Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais
A8	Ser quen de argumentar xuridicamente
A9	Ser quen de utilizar os principios e valores constitucionais como ferramenta de traballo da interpretación do dereito e desenvolver dialéctica xurídica
A10	Ser quen de aprehender sistematicamente o ordenamento xurídico
A12	Ser quen de manexar fontes xurídicas
A13	Ser quen de interpretar e analizar criticamente o ordenamento xurídico
B1	Capacidade de síntese e análise
B2	Capacidade de aprender
B3	Capacidade de xestión da información
B5	Capacidade para organizar e planificar
B7	Aplicar pensamento crítico, lóxico e creativo
B13	Traballar desde unha perspectiva comparada, manexando información comparada

Competencias de materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results
Coñecer o aparello institucional e as fontes que afectan ao Dereito Social da Unión Europea.	A1 A2
Coñecer as políticas sociais e de Seguridade Social da Unión Europea e a súa pegada no Dereito interno.	
Ser quen de manexar as Directivas e Regulamentos da Unión Europea nas súas competencias socio-laborais.	A8 A9
Ser quen de empregar o Dereito Social Comunitario no contexto da conflictividade e litixiosidade interna e integralo no ordenamento xurídico español.	A10 A12
Capacidade de interpretar o dereito español desde a perspectiva do Dereito da Unión Europea.	A13
Capacidade para comprender as distintas vicisitudes empresariais e conectalas con aspectos sociolaborais	B1 B2
Capacidade para asesorar sobre as medidas máis adecuadas para favorecer a incorporación ao emprego	B3 B5
Capacidade para determinar e ofrecer unha solución aos problemas de flexibilidade laboral e externalización produtiva, con especial atención aos grupos de empresas e a transnacionalización	B7 B13

Contidos

Topic

Tema I. A Unión Europea e a súa Política Social	1. Evolución da política social da Unión Europea desde o Tratado de Roma ata o Tratado de Lisboa. 2. O Tratado da Unión Europea e o Tratado de Funcionamento da Unión Europea. 3. A Carta dos Dereitos Fundamentais da Unión Europea. 4. O aparello institucional. a) O Consello Europeo. b) A Comisión Europea. c) O Consello da Unión Europea. d) O Parlamento Europeo. e) O Tribunal de Xustiza. f) O Comité Económico e Social. g) Outros. 5 As normas da Unión Europea. a) Dereito orixinario e derivado. b) Regulamentos e Directivas. c) Actos non vinculantes: soft law.
Tema II. A libre circulación de traballadores e outras liberdades fundamentais.	1. A libre circulación de traballadores: contido esencial. O Regulamento 492/2011. 2. Ámbito subxectivo e limitacións. 3. Libre prestación de servizos e libre establecemento. 4. Desprazamentos trasnacionais de traballadores: a Directiva 96/71/CE. A cesión trasnacional de traballadores: a Directiva 2008/104/CE.
Tema III. Os dereitos dos nacionais de terceiros países	1. O Estatuto dos nacionais de terceiros países residentes de longa duración: a Directiva 2003/109/CE. O permiso único de residencia e traballo de nacionais de terceiros países: a Directiva 2011/98/UE. 3. A posición xurídica subxectiva de nacionais de terceiros países. Especial referencia ao principio de igualdade de tratamento. 4. A prevención e a loita contra a trata de seres humanos e a protección das vítimas: a Directiva 2011/36/UE.
Tema IV. A Seguridade Social dos traballadores migrantes.	1. Marco normativo: Reglamentos 883/2004 e 987/2009. A opción pola coordinación dos Sistemas nacionais de Seguridade Social.- 2. Aplicabilidade dos Convenios Bilaterais anteriores.- 3. Determinación da normativa aplicable.- 4. Principios de coordinación dos Sistemas nacionais de Seguridade Social: principio de igualdade, principios de conservación e de exportación extraterritorial de dereitos, principios de totalización dos períodos contizados e de prorrateo das prestacións.
Tema V. Crises e reestruturacións de empresas	1. Despedimentos colectivos: a Directiva 1998/59/CE. 2. Dereitos dos traballadores en caso de traspaso de empresa, centros de actividade ou partes de centros de actividade: a Directiva 2001/23/CE. Garantías en caso de insolvencia do empresario: a Directiva 2008/94/CE.
Tema VI. Igualdade e non discriminación. Por sexo. Por outras causas	1. As orixes. O mainstreaming. 2. Igualdade retributiva entre mulleres e homes. 3. Igualdade no acceso e nas condicións de traballo. 4. Carga da proba e disposicións horizontais. 5. Igualdade na Seguridade Social. 6. O permiso parental. 7. Protección da maternidade. 8. Discriminación racial. 9. Outras causas de discriminación: a Directiva 2000/78/CE.
Tema VII. Seguridade e saúde no traballo. Xeral	1. A Directiva marco e as Directivas específicas. 2. As obrigas da empresa. Avaliación de riscos e planificación da actividade preventiva. 3. Servizos de protección e prevención. 4. Participación dos traballadores. 5. A Directiva de xóvenes.
Tema VIII. Seguridade e saúde no traballo. Tempo de traballo.	1. A Directiva 2003/88/CE; xénese e evolución. 2. Cocepto de tempo de traballo. 3. Límites indispoñíbeis e dispoñíbeis. Opting out. 4. Directivas específicas: Directiva 1999/63/CE. Directiva 2002/15/CE. Outras.
Tema IX. Traballadores atípicos. Dereitos de información relativos ao contrato de traballo.	1. Contratos a tempo parcial. a Directiva 1997/81/CE. 2. Contratos temporais. A Directiva 1999/70/CE. 3 Referenza a traballadores de empresas de traballo temporal. 4 A Directiva 1991/533/CE, de información das condicións de traballo. 5. O Acordo marco europeo do teletraballo.
Tema X. Información e consulta dos traballadores. Diálogo social e negociación colectiva.	1. Marco xeral: a Directiva 2002/14/CE. Comités de empresa europeos: a Directiva 2009/38/CE. 3. Participación na sociedade anónima e na sociedade cooperativa: as Directivas 2001/86/CE e 2003/72/CE. 4. Referencia ás Directivas de crise e reestruturacións. 5. Os interlocutores sociais europeos. 6. Diálogo social e negociación colectiva. 7. os Acordos Marco europeos.
Tema XI. A política europea de emprego. Flexiseguridade	1. A Estratexia Europea de Emprego. 2. A Estratexia Europea 2020. 3. As directrices xerais de emprego e os plans de acción nacionais. 4. O método aberto de coordinación. 5. A flexiseguridade. 6. A rede EURES. 7. O Fondo Social Europeo.
Tema XII. Lei aplicable e competencia xudicial	1. A competencia xudicial: o Regulamento 44/2001. En materia de contrato de traballo. 2. Lei aplicable: o Regulamento 593/2008. Doutrina xudicial. 3. Referencia aos traballadores desprazados.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Sesión maxistral	33	0	33
Estudo de casos/análises de situacións	17	33	50
Presentacións/exposicións	3	12	15

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Estudo de casos/análises de situacións	Análises dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.
Presentacións/exposicións	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Presentacións/exposicións	Entrevistas/conversacións do docente cos alumnos para *asesoramiento e desenvolvemento de actividades, debates, traballos tutelados... e do proceso de aprendizaxe en xeral

Avaliación

	Description	Qualification
Estudo de casos/análises de situacións	Probas na que se presenta unha situación ou problemática xa dada ou que pode darse, partindo dos diferentes factores involucrados, a análise dos antecedentes, condicións, da situación, etc.	20
Presentacións/exposicións	O estudante presenta o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia, na preparación de seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo, de forma oral ou escrita	20
Probas de tipo test	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades.	60

Other comments on the Evaluation

Os alumnos/*as poden optar entre dous sistemas de avaliación:

Sistema de avaliación continua

Sistema de avaliación final

1. **Sistema de avaliación continua.** Para acollerse ao sistema de avaliación continua e aprobar a materia mediante este sistema, o alumno deberá cumprir os tres requisitos seguintes:

1. Acreditar asistencia a un 80% das clases □maxistras, grupos medianos e accións titoriais, sen que, salvo casos excepcionais □-ex. enfermidades de longa duración verificadas con informe médico-, permítase xustificar a ausencia. De non acreditar dita asistencia mínima, o alumno/a quedará automaticamente excluído do sistema de avaliación continua, debendo, por tanto, someterse ao sistema de avaliación final.
2. Obter unha cualificación de cinco ou superior como nota media ponderada que resulte das cualificacións obtidas nos distintos bloques de probas que se realizarán ao longo do cuadrimestre. Ao ser as probas obrigatorias a desenvolver liberatorias para as avaliacións de maio e xuño-xullo, esixiráselle ao alumno/a, ademais, que nas distintas probas obteña unha cualificación mínima superior a 4.

I. Avaliación maio:

A avaliación da materia ou nota final será o resultado da suma das cualificacións conseguidas nas seguintes probas obrigatorias:

Probas tipo test (60% da nota final). Nas datas que se concretarán no cronograma que se facilitará ao comezo do

cuadrimestre -aproximadamente nas semanas cinco, dez e quince do cuadrimestre-, os estudantes realizarán tres probas tipo test de preguntas pechadas de elección múltiple (sinalando unha resposta entre un número limitado de posibilidades). As citadas probas tipo test incluírán preguntas de carácter teórico (contidos propios das clases maxistras) e de carácter práctico (contidos propios de grupos medianos). Para aprobar a materia por avaliación continua, a cualificación media do tres test debe ser polo menos igual a 5 e o alumno deberá obter no tres probas tipo test unha cualificación superior a 4.

Probas en grupos medianos (20% da nota final). No marco dos grupos medianos, formularanse distintas tarefas -casos prácticos, comentarios de sentenzas...- que serán entregadas ou expostas en clase con arranxo aos prazos previstos no cronograma previamente facilitado. Procederáse á corrección das devanditas tarefas na aula. Con todo, a efectos de cualificación, seleccionaranse dúas tarefas idénticas para todos- entre todas as formuladas.

Presentación/exposición de traballos (20% da nota final). O alumno/a presentará o resultado obtido na elaboración dun documento sobre un tema do contido da materia, na preparación de seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Ao comezo do cuadrimestre concretarase o método de levar a cabo a exposición: individual ou en grupo, de forma oral ou escrita...

O alumno que obteña unha cualificación de 5 ou superior na avaliación continua e obtivese unha cualificación superior a 4 nas distintas probas quedará exento do exame final. Se o alumno ten suspensa algunha das probas tipo test cunha cualificación inferior a 4 ou as probas en grupos medianos, poderá optar por ir ao exame final, na data oficialmente prevista, con toda a materia ou examinarse unicamente da parte suspensa, pero, neste último caso, a cualificación final desa parte suspensa será unha media ponderada entre a primeira cualificación inferior a 4- (10%) e a obtida posteriormente (90%).

En todo caso, se algún alumno, con motivo suficientemente documentado e xustificado a xuízo das profesoras -ex. ingreso hospitalario-, non puidese realizar algunha das probas na data prevista para iso, poderá examinarse desa parte noutra data alternativa ou na convocatoria de maio sen penalización algunha.

II. Avaliación xuño-xullo:

Se o alumno/a obtivese unha cualificación superior ao 5 nalgunha das probas obrigatorias desenvolvidas durante o cuadrimestre (tipo test, grupos medianos ou exposición de traballos) pero non conseguise aprobar a materia na avaliación de maio por non obter unha cualificación media superior ao 5, poderá conservar na avaliación de xuño-xullo a cualificación das probas aprobadas. Neste caso, o estudante quedará exento na avaliación final, na data oficialmente prevista, da proba ou da parte da proba superada, pero, a cualificación final correspondente á parte suspensa será unha media ponderada entre a primeira cualificación inferior a 4- (20%) e a obtida posteriormente (80%). No entanto, o alumno/a poderá optar por someterse ao sistema de avaliación final.

En todo caso, a nota obtida na avaliación continua non se conservará para convocatorias de cursos académicos posteriores. O alumno/a deberá someterse a un novo proceso de avaliación continua, agás que opte pola avaliación final teórica e práctica.

2. Sistema de avaliación final. O alumno/a que non cumpra os requisitos para acollerse ao sistema de avaliación continua ou que opte por non facelo, terá dereito a ser avaliado en maio e en xuño-xullo mediante exame final que representa o 100% da cualificación na materia. O citado exame final constará de dúas probas:

Proba de respostas de desenvolvemento (80% da nota final)

Estudo de casos/análises de situacións (20% da nota final)

Na convocatoria de fin de carreira, o alumno deberá acollerse necesariamente ao sistema de avaliación final.

O exame final terá lugar:

§ Na convocatoria de fin de carreira, o día 21 de outubro de 2013, ás 9:30 horas

§ Na avaliación de maio, o 19 de maio de 2014, ás 16:00 horas, nas aulas 2.4 e 2.5

§ Na avaliación de xuño-xullo, o día 8 de xullo de 2014, ás 10:00 horas, na aula Magna

---

Bibliografía. Fontes de información

NAVARRO NIETO, F., RODRÍGUEZ-PIÑERO ROYO, M.C., CÓMEZ MUÑOZ, J.M., **Manual de Derecho Social de la Unión Europea**, última edición,

MELÉNDEZ MORILLO-VELARDE, L., PÉREZ CAMPOS, A.I., **Materiales de Derecho Social Comunitario. Teoría y práctica**, última edición,

NOGUEIRA GUASTAVINO, M., FOTINOPOULOU BASURKO, O. y MIRANDA BOTO, J.M^a., **Lecciones de Derecho Social de la Unión Europea**, última edición,

---

BIBLIOGRAFÍA COMPLEMENTARIA:

APARICIO TOVAR, J., *Introducción al Derecho Social de la Unión Europea*, Bomarzo (Albacete 2005)

BARNARD, C., *EC Employment Law*, 3^a ed., oxford University Press (Oxford, 2006)

HANTRAIS, L, Social Policy in the European Union, 3ª ed., McMillan (London, 2007)
SCIARRA, S. (dir.), Manuale di Diritto Sociale Europeo, Giappichelli (Torino, 2010)

Recomendacións

Subjects that it is recommended to have taken before

Dereito do traballo e da seguridade social/O03G080V01601

IDENTIFYING DATA**Sistemas xurídicos contemporáneos: Dereito continental e dereito anglosaxón**

Subject	Sistemas xurídicos contemporáneos: Dereito continental e dereito anglosaxón			
Code	O03G080V01911			
Study programme	Grao en Dereito			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	4	2c
Teaching language	Galego			
Department	Dereito privado			
Coordinator	Rodríguez Ennes, Luís			
Lecturers	Rodríguez Ennes, Luís Suárez Blázquez, Guillermo			
E-mail	ennes@uvigo.es			
Web				
General description	Esta materia ten por obxecto o estudo das peculiaridades do dereito angloamericano			

Competencias de titulación

Code	
A1	Coñecer as principais institucións xurídicas
A2	Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais
A3	Comprender o carácter unitario do ordenamento xurídico
A5	Apreciar a diversidade e a multiculturalidade
A6	Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual
A9	Ser quen de utilizar os principios e valores constitucionais como ferramenta de traballo da interpretación do dereito e desenvolver dialéctica xurídica
A10	Ser quen de aprehender sistematicamente o ordenamento xurídico
A11	Ser quen de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar
A12	Ser quen de manexar fontes xurídicas
A13	Ser quen de interpretar e analizar criticamente o ordenamento xurídico
A14	Ser quen de comprender e de redactar documentos xurídicos
A15	Ser quen de manexar a oratoria xurídica
A17	Ser quen de elaborar normas
A18	Ser quen de negociar e mediar
B1	Capacidade de síntese e análise
B2	Capacidade de aprender
B3	Capacidade de xestión da información
B4	Capacidade de adaptarse a novas situacións
B5	Capacidade para organizar e planificar
B6	Resolver problemas de forma eficaz
B7	Aplicar pensamento crítico, lóxico e creativo
B8	Traballar de forma autónoma con iniciativa
B9	Traballar de forma cooperativa
B10	Preocupación pola calidade
B11	Comportarse de forma ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional
B12	Comunicarse de xeito efectivo nun entorno de traballo (habilidades nas relacións interpersoais)
B13	Traballar desde unha perspectiva comparada, manexando información comparada

Competencias de materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results
Coñecer as principais institucións xurídicas do Dereito anglosaxón, no seu maior parte.	A2
Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual	A6
Ser capaz de interpretar e analizar criticamente o ordenamento xurídico, coñecendo os seus principios fundamentais.	A13
Ser capaz de manexar fontes xurídicas	A10
Ser capaz de manexar a oratoria xurídica e de empregala en forma práctica.	A12 A15

Ser capaz de elaborar normas	A17	
Ser capaz de negociar e mediar	A18	
Capacidade de síntese e análise		B1
Capacidade de aprender		B2
Capacidade de adaptarse a novas situacións		B4
Capacidade de adaptarse a novas situacións		B4
Resolver problemas de forma efectiva		B6
Traballar de forma colaborativa		B9
Resolver problemas de forma efectiva		B6
Coñecer as principais institucións xurídicas	A1	
Comunicarse de maneira efectiva nunha contorna de traballo (habilidades nas relacións interpersoais)		B12
Comunicarse de maneira efectiva nunha contorna de traballo (habilidades nas relacións interpersoais)		B12
Capacidade de xestión da información		B3
Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais en cada época.	A2	
Capacidade de adaptarse a novas situacións		B4
Comprender o carácter unitario do ordenamento xurídico	A3	
Capacidade para organizar e planificar		B5
Apreciar a diversidade e a multiculturalidad nos distintos ámbitos normativos.	A5	
Resolver problemas de forma efectiva.		B6
Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual tanto *nas estruturas nacionais como internacionais.	A6	
Aplicar pensamento crítico, lóxico e creativo.		B7
Ser capaz de utilizar os principios e valores constitucionais como ferramenta de traballo da interpretación do dereito e desenvolver dialéctica xurídica fundamentada nos valores constitucionais.	A9	
Traballar de forma autónoma con iniciativa	A11	B8
Ser capaz de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar	A11	
Ser capaz de manexar fontes xurídicas, así como de illar ao carón e relacionar ao outro os distintos sistemas normativos.	A12	
Traballar de forma colaborativa		B9
Preocupación pola calidade.		B10
Ser capaz de comprender e de redactar documentos xurídicos, así como de manexar a oratoria xurídica.	A14 A15	
Comportarse de forma ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional		B11
Ser capaz de contemplar críticamente as fontes histórico-xurídicas.	A13	
Comunicarse de maneira efectiva nun medio de traballo (habilidades nas relacións interpersoais).		B12
Ser capaz de estruturar con cohesión interna unha visión xurídica de temas que así o requiran, obtendo desta forma un correcto discurso xurídico.	A10 A13 A15	
Traballar desde unha perspectiva comparada, manexando información comparada		B13

Contidos

Topic

*I-O RENACEMENTO XURIDICO MEDIEVAL e A FORMACION DUN DEREITO COMUN EUROPEO (SÉCULOS *XII a *XV)	Tema 11.- SUPOSTOS CULTURAIS E POLITICOS DO RENACEMENTO XURIDICO MEDIEVAL 1.- Significación do fenómeno na cultura xurídica europea. 2.- Elementos configuradores da identidade político-cultural do Medievo. Tema 2.- A TRADICION XURIDICA ROMANO CANONICA 1.- Asimilación científica do dereito romano-xustiniano. 2.- Formación dun sistema de dereito común romano-canónico por obra da xurisprudencia. 3.- Difusión do dereito común romano-canónico no continente europeo como fenómeno cultural. 3.1.- Carácter cultural do fenómeno. 3.2.- Penetración da cultura xurídica romanística en Francia. 3.3.- A difusión da cultura romanística nos reinos da España medieval. 3.4.- Incorporación dos territorios alemáns á tradición xurídica romano-canónica. Tema 3. A TRADICION XURIDICA DO COMMON LAW E A EQUITY 1.- Configuración xudicial do dereito inglés. 2.- Incidencia da tradición xurídica romano-canónica na formación do dereito inglés.
---	---

II.- O PROCESO DE FORMACION DOS DEREITOS NACIONAIS NA IDADE MODERNA (SÉCULOS XVI a XIX)

Tema 4 .- FACTORES MODIFICATIVOS DA ORDENACION JURIDICO-SOCIAL A COMEZOS DA IDADE MODERNA

1.- Incidencia do absolutismo monárquico na estrutura do ordenamento xurídico. 2.- Repercusións político-culturais da revolución protestante. 3.- Dimensión nacional do fenómeno do dereito común. 3.1.- Consolidación política do Common Law. 3.2.- Formación dun dereito nacional común en Francia. 3.3.- O usus modernus pandectarum.

Tema 5. - CORRENTES CULTURAI RENOADORAS DO PENSAMENTO E DA ORDENACION XURIDICO-SOCIAL

1.- O movemento humanista e o humanismo xurídico. 2.- O iusracionalismo, o dereito natural racionalista e a filosofía política da Ilustración.

Tema 6.- O MOVEMENTO CODIFICADOR E O POSITIVISMO XURIDICO

1.- As codificacións napoleónicas e a súa significación política. 2.- A Escola Histórica e o desenvolvemento da ciencia alemá do dereito. Prevalencia do movemento codificador.

III.- CARA A UN NOVO DEREITO COMUN EUROPEO

Tema 7.- RECUPERACIÓN DOS VALORES XURIDICO-CULTURAI DA TRADICION ROMANISTICA

1.- Dimensión xurisprudencial do dereito. 2.-Normatividade e compoñentes sociais do dereito. 3.Reintegración dos dereitos nacionais nunha cultura xurídica común.

Tema 8.- HISTORIA DO DEREITO COMPARADO

1.- O século XIX. 2.- O período de 1918 a 1945. 3.- A época actual. 4.- Funcións do dereito comparado. 4.1.- Unificación do dereito. 4.2.- Entendemento internacional. 4.3.- Un mellor coñecemento do dereito nacional.

Tema 9.- O CONCEPTO DE FAMILIA XURIDICA

1.- Agrupamiento dos dereitos en familias. 2.Elementos variables e elementos constantes no Dereito. 3.- Criterio para a clasificación dos dereitos en, familias.

Tema 10.- As FAMILIAS XURIDICAS DO MUNDO CONTEMPORANEO 1.- Familia romano-germánica. 2.- Familia del Common Law. 3.- Relacións entre estas dúas familias. 4.- Familia do Common law e a Equity. 4.1.- Carácter fundamental da distinción. 4.2.- Aplicacións da Equity. 4.3.- A Equity desde 1875. 5.- Importancia do dereito adxectivo. 6.- A norma xurídica (legal rule).

Tema 11.- A FAMILIA ROMANO-GERMANICA (1): ESTRUCTURA DOS DEREITOS

l. - As clasificacións e os conceptos. 1.1.- Dereito público e dereito privado. 2.- A noción de norma xurídica. 2.1.- A elaboración da norma xurídica. 2.2.- A codificación. 2.3.- Interpretación do Dereito. 2.4.- Previsibilidade do Dereito.

Tema 12. - A FAMILIA ROMANO-GERMANICA (2): FONTES DO DEREITO

1.- A Lei. 1.1.- Actual primacía da Lei. 1.2.- Normas constitucionais. 1.3.- Leis e regulamentos. 1.4.- Interpretación das leis. 2.- O costume. 3.- A xurisprudencia. 3.1.- A doutrina legal no dereito español. 4.- A doutrina. 4.1.- Dereito francés e dereito alemán. 4.2.- Países latinos. 5.- Os principios xerais.

Tema 13. - A FAMILIA ROMANO-GERMANICA (3): Os DEREITOS EXTRAEUROPEOS

1.- América. 2.- *África. 3.- Asia e Indonesia.

Tema 14.- A FAMILIA DO COMMON LAW (1): ESTRUCTURA DAS DEREITO ÍNGUAS

l.- Orixinalidade das categorías e conceptos do dereito inglés. 2.- Explicación histórica da estrutura do dereito inglés. 3.- Papel desempeñado polas universidades. 4.- *Common Law e Equity.

Tema 15.- A FAMILIA DO COMMON LAW (2): FONTES DO DEREITO

1.- A Lei. 1.1.- A Lei elemento estraño no dereito inglés. 1.2. Importancia actual da Lei. 2.- O costume. 3.- O precedente xurisprudencial. 4.- Os principios xurídicos.

Tema 16.- A FAMILIA DO COMMON LAW (3): ORGANIZACION DA XUSTIZA INGLESA

1.- Os tribunais ordinarios. 1.1.- Os tribunais inferiores. 1.2.- Os tribunais superiores. 2.- As restantes xurisdicións. 3.- O Ministerio Público. 4.- Os profesionais. 4.1.- Barristers. 4.2.- Solicitors.

Tema 17.- A FAMILIA DO COMMON LAW (4): O PROCEDIMENTO PENAL ÍNGUAS

1. - Principios xerais. 2. - Clasificacións dos delitos. 3.- As penas. 4.- Regras especiais do procedemento criminal. 4.1.- Iniciación do proceso. 4.2.- Vista preliminar. 4.3.- O procedemento rápido. 5.- Os xuízos con xurado. 5.1.- O xurado. 5.2.- A vista oral. O discurso de apertura. 5.3.- As probas. 5.4.- O discurso final. 5.5.- A sentenza.

Tema 18.- A FAMILIA DO COMMON LAW (5): O PROCEDIMENTO CIVIL INGLÉS

1.- Principios xerais. 2.- A demanda. 3.- A fase interlocutoria. 4.- A vista oral. 5.- As sentenzas e os fallos: a doutrina do precedente. 6.- A execución das sentenzas. 7.- O recurso de apelación.

Tema 19: A FAMILIA DO COMMON LAW (6): ALGUNHAS INSTITUCIÓN TÍPICAS DO COMMON LAW

1.- Os dereitos reais. 1.1.- O dereito de propiedade: a terra como obxecto da propiedade. 1.2.- Dereitos legais e de equidade sobre inmobles. 1.3.- A propiedade dos bens móbiles. (Chattels). 1.4.- Alieamento da propiedade. 2.- Administracións (trusts). 2.1.- Regras para a administración dos trusts. 2.2.- Salvaguardias dos trusts. 3.- Torts. 3.1- Torts contra as persoas. 3.2.- Torts en relación coa propiedade. 3.3.- Torts en relación aos negocios e relacións domésticas. 3.4. Torts con respecto á reputación.

Tema 20. - A FAMILIA DO COMMON LAW (7): A DIFUSION EXTRAEUROPEA DAS DEREITO INGLÉS

1.- O dereito nos Estados Unidos de América. 1.1.- Factores históricos de diferenciación. 1.2.- Estrutura do Dereito dos Estados Unidos. 1.3.- Fontes do Dereito. 2.- Recepción do dereito inglés na India. 3.- O Common Law nos países da Commonwealth.

Tema 21.- A FAMILIA DOS DEREITOS SOCIALISTAS

1.- O dereito soviético. 1.1.- O dereito antigo. 1.2.- Período marxista-leninista. 1.3.- Situación actual. 2.- O dereito das denominadas democracias populares.

Tema 22.- SISTEMAS FILOSOFICOS E RELIXIOSOS (1): DEREITO ISLAMICO E DEREITO HINDU

1.- O dereito islámico. 1.1. Características xenerales. 1.2.- As fontes. 1.3.- A inserción do dereito europeo no dereito islámico. 2.- O dereito da India. 2.1.- O dereito tradicional. 2.2.- As fontes. 2.3.- Penetración do Common Law.

Tema 23.- SISTEMAS FILOSOFICOS E RELIXIOSOS (2) : Os DEREITOS DE EXTREMO ORIENTE

1.- O dereito chinés. 1.1.- O dereito tradicional. 1.2.-As fontes. 1.3.- A occidentalización do dereito chinés. 2.- O dereito xaponés. 2.1.- O dereito tradicional. 2.2.- As fontes. 2.3.- A occidentalización do dereito xaponés.

Planificación			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Sesión maxistral	24	50	74
Presentacións/exposicións	27	0	27
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	1	47	48

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Sesión maxistral	Exposición oral complementada co uso, no seu caso, de medios audiovisuais dirixida aos estudantes coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe.
Presentacións/exposicións	Resolveranse casos prácticos polo alumno e expóranse de forma oral temas concretos cuxo estudo se encomendou especificamente ao alumno

Atención personalizada	
Tests	Description
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Formulación e resolución de dúbidas teóricas e prácticas.

Avaliación		
	Description	Qualification
Presentacións/exposicións	Avaliación do estudo intensivo de determinados temas. Discusión, participación e elaboración de documentos e conclusións.	Ata 40
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Os alumnos responderá por escrito un exame sobre o temario desenvolvido ao longo do curso, que conterá dous ou máis preguntas de desenvolvemento longo	Ata 60

Other comments on the Evaluation

Segunda convocatoria e exame fin de carreira: un único exame escrito.

Imprescindible superar cun mínimo de cinco o exame, para poder sumar as cualificacións de presentacións ou prácticas.

Os estudantes que acrediten non poder asistir a clase terán dereito a unha proba final, que poderá consistir nunha pregunta longa, varias curtas ou nunha proba tipo test, e tamén nalgún caso práctico, tendo o exame unha valoración dun 70%.

Non se gardarán os resultados alcanzados na avaliación continua nos próximos anos.

As datas fixadas para os exames de Sistemas Xurídicos Contemporáneos son as seguintes:

1º Convocatoria (2º cuadrimestre): 18 Maio ás 17:00 h.

2º Convocatoria (xullo): 1 Xullo ás 10:00 h.

Bibliografía. Fontes de información
DAZA MARTÍNEZ, JESÚS, Iniciación al estudio histórico del Derecho Romano , 3ª,
ALCARAZ VARÓ, ENRIQUE, El inglés jurídico , Barcelona, 1994,
FRIEDMAN, LAWRENCE,, Introducción al derecho norteamericano , Zaragoza, 1988,

Recomendacións

IDENTIFYING DATA**Prácticas externas**

Subject	Prácticas externas			
Code	O03G080V01981			
Study programme	Grao en Dereito			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	4	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department				
Coordinator	Bustillo Bolado, Roberto Orlando			
Lecturers				
E-mail				
Web	http://www.dereito.uvigo.es			
General description	Prácticas externas en institucións de interese xurídico			

Competencias de titulación

Code	
A4	Coñecer os principios e valores constitucionais
A7	Coñecer as estruturas sociopolíticas do ámbito nacional e internacional
A8	Ser quen de argumentar xuridicamente
A9	Ser quen de utilizar os principios e valores constitucionais como ferramenta de traballo da interpretación do dereito e desenvolver dialéctica xurídica
A10	Ser quen de aprehender sistematicamente o ordenamento xurídico
A11	Ser quen de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar
A12	Ser quen de manexar fontes xurídicas
A13	Ser quen de interpretar e analizar criticamente o ordenamento xurídico
A14	Ser quen de comprender e de redactar documentos xurídicos
A15	Ser quen de manexar a oratoria xurídica
A18	Ser quen de negociar e mediar
B1	Capacidade de síntese e análise
B2	Capacidade de aprender
B3	Capacidade de xestión da información
B4	Capacidade de adaptarse a novas situacións
B5	Capacidade para organizar e planificar
B6	Resolver problemas de forma eficaz
B7	Aplicar pensamento crítico, lóxico e creativo
B8	Traballar de forma autónoma con iniciativa
B9	Traballar de forma cooperativa
B10	Preocupación pola calidade
B11	Comportarse de forma ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional
B12	Comunicarse de xeito efectivo nun entorno de traballo (habilidades nas relacións interpersoais)
B13	Traballar desde unha perspectiva comparada, manexando información comparada

Competencias de materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results
Coñecer os principios e valores constitucionais	A4
Coñecer as estruturas sociopolíticas do ámbito nacional e internacional	A7
Ser quen de argumentar xuridicamente	A8
Ser capaz de utilizar os principios e valores constitucionais como ferramenta de traballo da interpretación do dereito e desenvolver dialéctica xurídica	A9
Ser capaz de aprehender sistematicamente o ordenamento xurídico	A10
Ser capaz de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar	A11
Ser capaz de manexar fontes xurídicas	A12
Ser capaz de interpretar e analizar criticamente o ordenamento xurídico	A13
Ser capaz de comprender e de redactar documentos xurídicos	A14
Ser capaz de manexar a oratoria xurídica	A15
Ser capaz de negociar e mediar	A18
Capacidade de síntese e análise	B1
Capacidade de aprender	B2
Capacidade de xestión da información	B3

Capacidade de adaptarse a novas situacións	B4
Capacidade para organizar e planificar	B5
Resolver problemas de forma efectiva	B6
Aplicar pensamento crítico, lóxico e creativo	B7
Traballar de forma autónoma con iniciativa	B8
Traballar de forma colaborativa	B9
Preocupación pola calidade	B10
Comportarse de forma ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional	B11
Comunicarse de maneira efectiva nunha contorna de traballo (habilidades nas relacións interpersoais)	B12
Traballar desde unha perspectiva comparada, manexando información comparada	B13

Contidos

Topic

Prácticas externas	- Despachos de avogados - Xulgados - Empresas - Outras institucións de interese xurídico
--------------------	---

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Outros	0	15	15
Prácticas externas	135	0	135

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Outros	Realización dun informe intermedio e outro final por parte do alumno
Prácticas externas	Realización de prácticas de tipo xurídico en institucións, organismos ou entidades colaboradoras.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Prácticas externas	Atención personalizada ao estudante por parte dos seus titores externo e interno.
Outros	Atención personalizada ao estudante por parte dos seus titores externo e interno.

Avaliación

	Description	Qualification
Outros	Memoria de seguimento (10%) e memoria final realizadas polo alumno (40%)	50
Prácticas externas	Informe do titor externo de prácticas	50

Other comments on the Evaluation

De acordo co *art. 10 da "Normativa de *desenvolvemento das practicas externas curriculares para vos *estudios *do *grao en *Dereito:

1.- A *avaliación das prácticas será *levada a cabo polo/a *titor/a académico/a asignado/a *ao alumno/a. Para poder ser *avaliado positivamente *é necesario:

a) *Non faltar *inxustificadamente a *máis *dun 10% das horas *presenciais que conforman a práctica.

*b) Que a *cualificación global que figure non Informe Final emitido polo/a *titor/a dá *entidade colaboradora *sexa igual *ou superior a cinco puntos sobre *dez.

*c) Que ou/a alumno/a entregue *ao *titor/a académico/a non *prazo de quince días *naturais, a contar desde ou día en que *conclúen *as prácticas, a Memoria de Prácticas Externas, *axustándose *ao modelo incorporado *ao Anexo *I dá presente normativa.

2.- *Sempre que se *cumpran vos tres requisitos anteriores, ou /a *titor/a académico/a elaborará un Informe de Valoración non que determinará a *cualificación que *lle corresponde ou/a alumno/a. Para *iso *terá en *conta, ou Informe Final remitido polo *titor/a dá institución colaboradora □ou que *lle corresponderá un 50% dá *cualificación final- e a Memoria Final presentada polo alumno/a □que será valorada polo/a *titor/a académico/a e ou que *lle corresponderá un 40% dá *cualificación final-. *Ademáis ou/a titor/a académico/a valorará ou informe de *seguimento intermedio elaborado polo

alumno/a, e non *seu caso polo *titor dá *entidade colaboradora[]vos que *lle corresponderá un 10% dá *cualificación final-.

3.- Non caso de que ou *estudante *non reúna algún dous tres requisitos enumerados *noas apartados a), *b), *c) *do punto 1 *deste *artigo, recibirá a *cualificación de []Suspenso[].

4.- Para a segunda *oportunidade de *exame, non mes de *xullo, ou/a alumno/a unicamente *poderá achegar a Memoria Final, non caso de que *non a entregase previamente, *ou *poderá modificar a achegada *na *primeira *oportunidade de *exame. *Nesta segunda *oportunidade de *exame, *aplicaránse, en todo caso, *as *porcentaxes *senaladas non apartado 2 *deste *artigo.

5.- A *cumprimentación das actas *corresponderalle *ao Coordinador/a das prácticas externas.

Bibliografía. Fontes de información

Recomendacións

Other comments

Se recomienda tener siempre presentes los contenidos de la Normativa Prácticas Externas Curriculares Estudios Grado, accesible desde la web de la Facultad de Derecho (<http://dereito.uvigo.es>).

IDENTIFYING DATA**Traballo de Fin de Grao**

Subject	Traballo de Fin de Grao			
Code	O03G080V01991			
Study programme	Grao en Dereito			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	4	2c
Teaching language	Castelán			
Department				
Coordinator	Bustillo Bolado, Roberto Orlando			
Lecturers				
E-mail				
Web				
General description				

Competencias de titulación

Code	
A1	Coñecer as principais institucións xurídicas
A2	Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais
A3	Comprender o carácter unitario do ordenamento xurídico
A4	Coñecer os principios e valores constitucionais
A5	Apreciar a diversidade e a multiculturalidade
A6	Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual
A7	Coñecer as estruturas sociopolíticas do ámbito nacional e internacional
A8	Ser quen de argumentar xuridicamente
A9	Ser quen de utilizar os principios e valores constitucionais como ferramenta de traballo da interpretación do dereito e desenvolver dialéctica xurídica
A10	Ser quen de aprehender sistematicamente o ordenamento xurídico
A11	Ser quen de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar
A12	Ser quen de manexar fontes xurídicas
A13	Ser quen de interpretar e analizar criticamente o ordenamento xurídico
A14	Ser quen de comprender e de redactar documentos xurídicos
A15	Ser quen de manexar a oratoria xurídica
A16	Ser quen de dominar as novas tecnoloxías aplicadas ao dereito
A17	Ser quen de elaborar normas
A18	Ser quen de negociar e mediar
B1	Capacidade de síntese e análise
B2	Capacidade de aprender
B3	Capacidade de xestión da información
B4	Capacidade de adaptarse a novas situacións
B5	Capacidade para organizar e planificar
B6	Resolver problemas de forma eficaz
B7	Aplicar pensamento crítico, lóxico e creativo
B8	Traballar de forma autónoma con iniciativa
B9	Traballar de forma cooperativa
B10	Preocupación pola calidade
B11	Comportarse de forma ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional
B12	Comunicarse de xeito efectivo nun entorno de traballo (habilidades nas relacións interpersoais)
B13	Traballar desde unha perspectiva comparada, manexando información comparada

Competencias de materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results
------------------------------------	-------------------------------

(*)

A1	B1
A2	B2
A3	B3
A4	B4
A5	B5
A6	B6
A7	B7
A8	B8
A9	B9
A10	B10
A11	B11
A12	B12
A13	B13
A14	
A15	
A16	
A17	
A18	

Contidos

Topic

- -

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Traballos tutelados	10	140	150

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Traballos tutelados	O estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballos tutelados	O alumno disporá de atención personalizada por parte do titor que se lle asigne

Avaliación

	Description	Qualification
Traballos tutelados	O traballo será avaliado segundo o mecanismo previsto no Regulamento interno do centro dispoñible en http://www.dereito.uvigo.es	100

Other comments on the Evaluation

La evaluación corresponderá al Tribunal del TFG, que decidirá motivadamente conforme a los criterios establecidos en el Reglamento para la Elaboración del Trabajo de fin de Grado en Derecho.

Bibliografía. Fontes de información

DÍAZ FERNÁNDEZ, Antonio M., **Ya te puedes ir preparando: guía de inicio a la investigación en el Espacio Europeo de Educación Superior**, 2009,

Recomendacións

Other comments

Prestar atención a los contenidos del Reglamento para la Elaboración del Trabajo de Fin de Grado en Derecho.

No dejar el trabajo "para última hora". Cuanto antes se empiece mejor.
